

IDENTIFICAREA CRITERIILOR DISCRIMINATORII ÎN ACORDAREA LOCUINTELOR SOCIALE

Proiect derulat de:

Centrul de Resurse Juridice
Studiu realizat de: Cezara Băceanu

București, decembrie 2021

Material realizat cu sprijinul financiar Active Citizens Fund România, program finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE 2014-2021. Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Granturilor SEE și Norvegiene 2014-2021; pentru mai multe informații accesați www.eeagrants.org.

01.	CONSIDERAȚII PRELIMINARE.....	4
02.	CENTRALIZARE DATE PRIVIND ACORDAREA LOCUIȚELOR SOCIALE.....	8
	Situația municipiilor.....	9
	Situația orașelor.....	11
03.	CRITERII DE DISCRIMINARE IDENTIFICATE....	13
	I. Situația locativă. Criterii și punctaje.....	16
	II. Nivelul de studii. Criterii și punctaje.....	19
	III. Venit. Criterii și punctaje.....	22
	IV. Stare civilă. Criterii și punctaje.....	26
	V. Loc de muncă sau domiciliu. Criterii și punctaje.....	28
	VI. Alte situații. Criterii și punctaje.....	31
04.	CONCLUZII.....	40

01. CONSIDERAȚII PRELIMINARE

Prezenta lucrare a fost elaborată în cadrul proiectului "Nediscriminarea, dincolo de cuvinte"[1] și reprezintă o continuare a studiului "Accesul la locuințe sociale și nediscriminarea" [2] elaborat de Centrul de Resurse Juridice, prin care am dorit să aflăm care este situația la nivel național cu privire la stabilirea punctajelor și a criteriilor pentru acordarea de locuințe sociale, prin analiza hotărârilor de consilii locale disponibile în mediul online și în urma răspunsurilor la solicitări adresate autorităților publice responsabile pentru stabilirea criteriilor și a punctajelor.

Plecând de la principiul de reglementare al **Legii Locuinței nr. 114/1996**[3] care prevede că „*accesul liber și neîngrădit la locuință este un drept al fiecărui cetățean*”, ne vom concentra atenția asupra măsurii în care persoanele aparținând grupurilor vulnerabile pot avea acces la locuințe sociale, în înțelegerea autorităților locale care stabilesc criteriile de punctare a acestor persoane.

Ne referim la persoanele aparținând **grupurilor vulnerabile a căror situație economică nu le permite accesul la o locuință în proprietate sau închirierea unei locuințe în condițiile pieței** potrivit art. 2 lit. c) din Legea locuinței nr. 114/1996, acestea fiind **defavorizate** din varii motive precum, dar nu exclusiv, prin accesul redus la educație, instabilități financiare cauzate de munca informală sau ocazională și venituri scăzute.

[1] Proiectul este derulat de Centrul de Resurse Juridice (CRJ) cu sprijinul financiar Active Citizens Fund România, program finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE 2014-2021. Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Granturilor SEE și Norvegiene 2014-2021; pentru mai multe informații accesați www.eegrants.org.

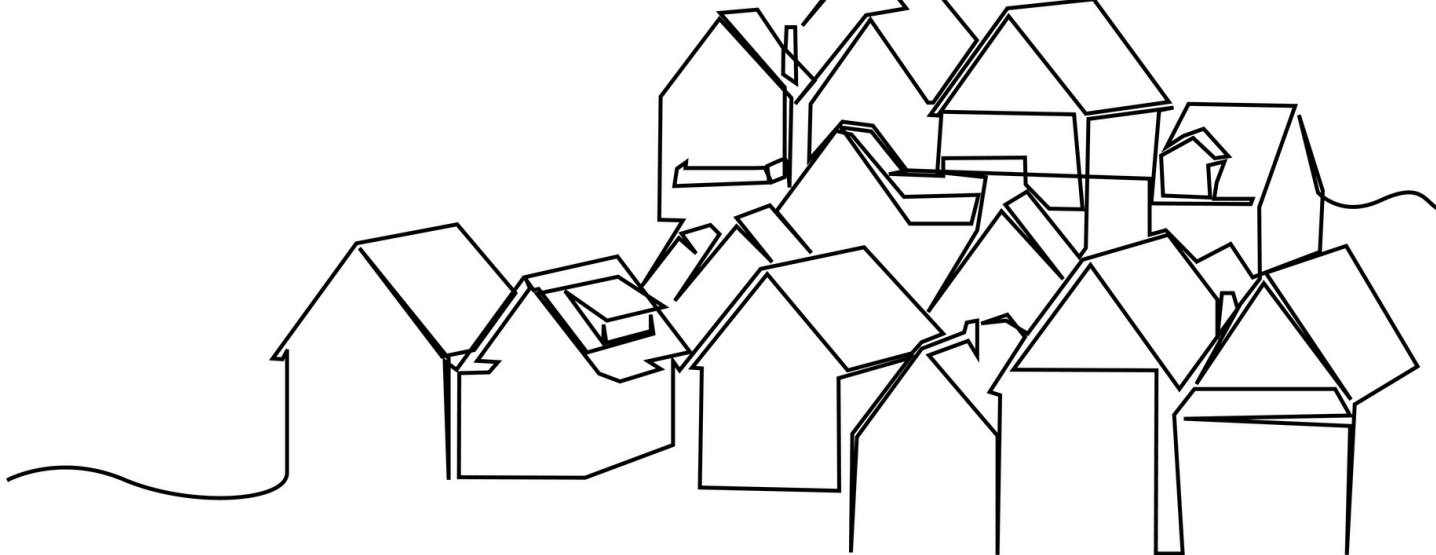
Mai multe informații despre proiect sunt disponibile la:

<https://www.crj.ro/antidiscriminare/nediscriminarea-dincolo-de-cuvinte/>

[2] A se vedea studiul Centrului de Resurse Juridice, „*Accesul la locuințe sociale și nediscriminarea*”, 2021, disponibil la: https://www.crj.ro/wp-content/uploads/2021/09/Policy-social-housing_RO.pdf

[3] <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/8601>

Menționăm de asemenea, Ordonanța nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare[4] care precizează în cuprinsul art. 4 noțiunea de *categorie defavorizată* ca fiind *acea categorie de persoane care fie se află pe o poziție de inegalitate în raport cu majoritatea cetățenilor datorită diferențelor identitare față de majoritate, fie se confruntă cu un comportament de respingere și marginalizare*. Din această perspectivă, când discutăm de grupuri vulnerabile, ne referim la grupuri vulnerabile la discriminare.

Carta Socială Europeană[5] prevede angajamente juridice cu caracter internațional, prezentând interes **articolul 31** (Dreptul la locuință): *“În vederea asigurării exercitării efective a dreptului la locuință, părțile se angajează să ia măsuri destinate: 1. să favorizeze accesul la locuință la un nivel adecvat; 2. să prevină și să atenueze lipsa locuințelor în vederea eliminării progresive a acestei situații; 3. Să facă accesibil costul locuinței pentru persoanele care nu dispun de resurse suficiente.”* și **articolul E** (Nediscriminarea) *“Respectarea drepturilor recunoscute în prezenta Cartă trebuie asigurată fără deosebire de rasă,*

sex, limbă, religia, opinii politice sau de orice alte opinii, origine națională sau socială, sănătate, apartenență la o minoritate națională, naștere sau orice altă situație.”

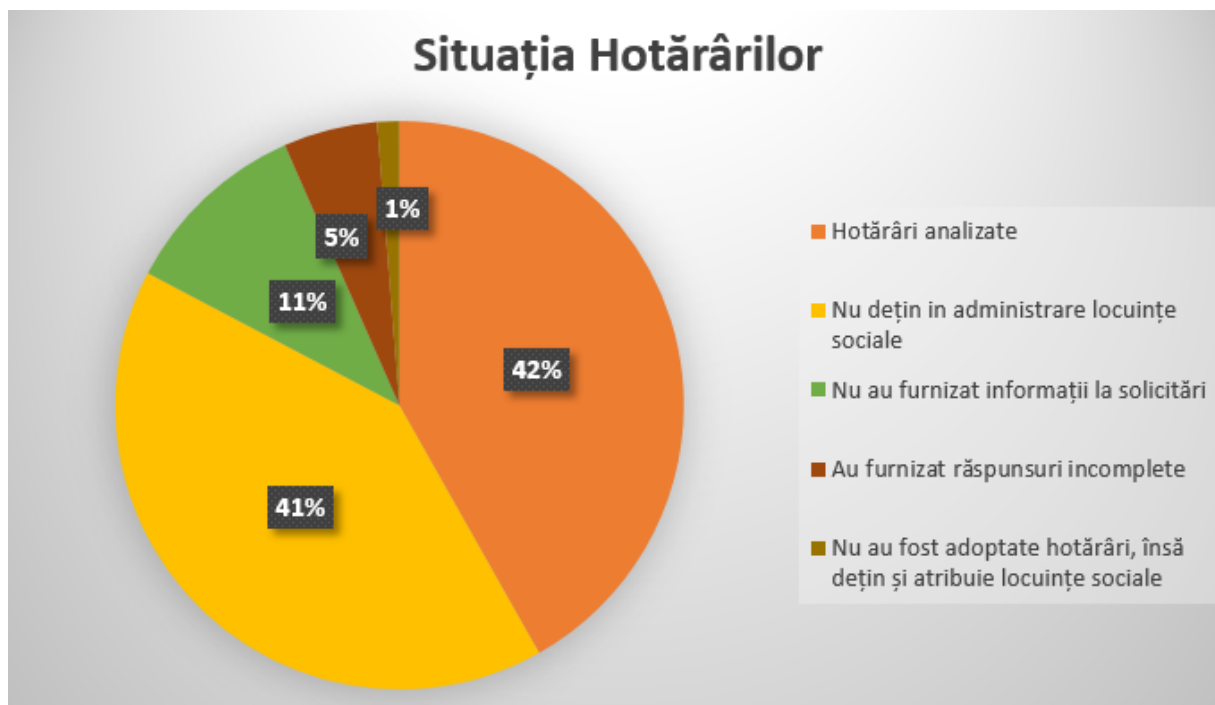
Cercetarea s-a desfășurat în perioada iulie-octombrie 2021 și a inclus un număr de **318 de localități** (215 orașe și 103 municipii), iar culegerea datelor a decurs dintr-un proces de cercetare proprie în mediul online și de transmitere de solicitări autorităților publice responsabile, în baza **Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public**[6], pentru cazurile în care hotărârile consiliilor locale privind acordarea de locuințe sociale lipseau de pe paginile online oficiale ori prezentau neclarități. Obiectivele au fost de a obține cele mai recente hotărâri de consilii locale prin care au fost stabilite prioritățile la alocarea locuințelor sociale, de a afla care sunt documentele necesare pentru depunerea dosarului în vederea obținerii unei astfel de locuințe și care este procedura reînnoirii dosarelor.

[4]<http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/24129>

[5]Vezi Carta Socială Europeană, Revizuită, disponibilă în limba română la: <https://rm.coe.int/168047e170>

[6]<http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/31413>

Pentru elaborarea lucrării a fost analizat un număr total de **133 de hotărâri** de la 82 de municipii și 51 de orașe, în condițiile în care alte **130 de unități administrativ teritoriale** ne-au răspuns că **nu dețin în administrare locuințe sociale** (13 municipii și 117 orașe), **34 de unități administrativ teritoriale nu au furnizat informații** la solicitările formulate, în termenul prevăzut de lege (5 municipii și 29 orașe), **17 unități administrativ teritoriale au furnizat răspunsuri incomplete** la solicitări (3 municipii și 14 orașe), iar **4 orașe nu au adoptat hotărâri** privind acordarea de locuințe sociale, deși întocmesc și reînnoiesc dosare pentru acordarea acestora. Este de menționat faptul că au fost trimise reveniri în cazul unităților care nu au dat curs solicitărilor și celor care au furnizat informații incomplete, însă nu s-a primit răspuns în majoritatea cazurilor.

Analiza s-a raportat la criteriul de eligibilitate prevăzut la art. 42 din Legea nr. 114/1996[7] privind venitul mediu lunar pe persoană și la categoriile de solicitanți eligibili în baza articolului 43 din Legea nr. 114/1996[8], precum și la ordinea de prioritate prevăzută la art. 21 din HG nr. 1275/2000[9] privind aprobarea Normelor metodologice pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii Locuinței nr. 114/1996, din perspectiva accesului la locuințe sociale a grupurilor vulnerabile la discriminare și/ sau categorii defavorizate.

[7] *Au acces la locuință socială, în vederea închirierii, familiile sau persoanele cu un venit mediu net lunar pe persoană, realizat în ultimele 12 luni, sub nivelul câștigului salarial mediu net lunar pe total economie, comunicat de Institutul Național de Statistică în ultimul Buletin statistic anterior lunii în care se analizează cererea, precum și anterior lunii în care se repartizează locuința.*

[8] *Categoriile de solicitanți eligibili sunt:*

- *persoanele și familiile evacuate sau care urmează a fi evacuate din locuințele retrocedate foștilor proprietari,*
- *tinerii care au vârsta de până la 35 de ani,*
- *tinerii proveniți din instituții de ocrotire socială și care au împlinit vârsta de 18 ani,*
- *invalidii de gradul I și II, persoanele cu handicap,*
- *pensionarii, veteranii și văduvele de război,*
- *beneficiarii prevederilor Legii recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, precum și față de persoanele care și-au jertfit viața sau au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987 nr. 341/2004, cu modificările și completările ulterioare, și ai prevederilor Decretului-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat, cu modificările și completările ulterioare,*

alte persoane sau familii îndreptățite.

[9] *Normele de aplicare a legii prevede următoarea ordine de prioritate:*

- *condițiile de locuit ale solicitanților;*
- *numărul copiilor și al celorlalte persoane care gospodăresc împreună cu solicitanții;*
- *starea sănătății solicitanților sau a unor membri ai familiilor acestora;*
- *vechimea cererilor.*

Lucrarea prezintă și analizează prerogativa consiliilor locale de a include criteriile suplimentare de repartizare a locuințelor sociale, precum și modul în care s-au acordat punctaje potențialilor beneficiari eligibili, stabiliți în conformitate cu legislația în materie.

Aceste criterii suplimentare și acordare de punctaje trebuie să respecte rațiunea alocării locuințelor sociale persoanelor vulnerabile și regulile generale și speciale stabilite prin legislația locuințelor în ceea ce privește prioritatea și condițiile stabilirii criteriilor.

02. CENTRALIZARE DATE PRIVIND

ACORDAREA LOCUINȚELOR SOCIALE

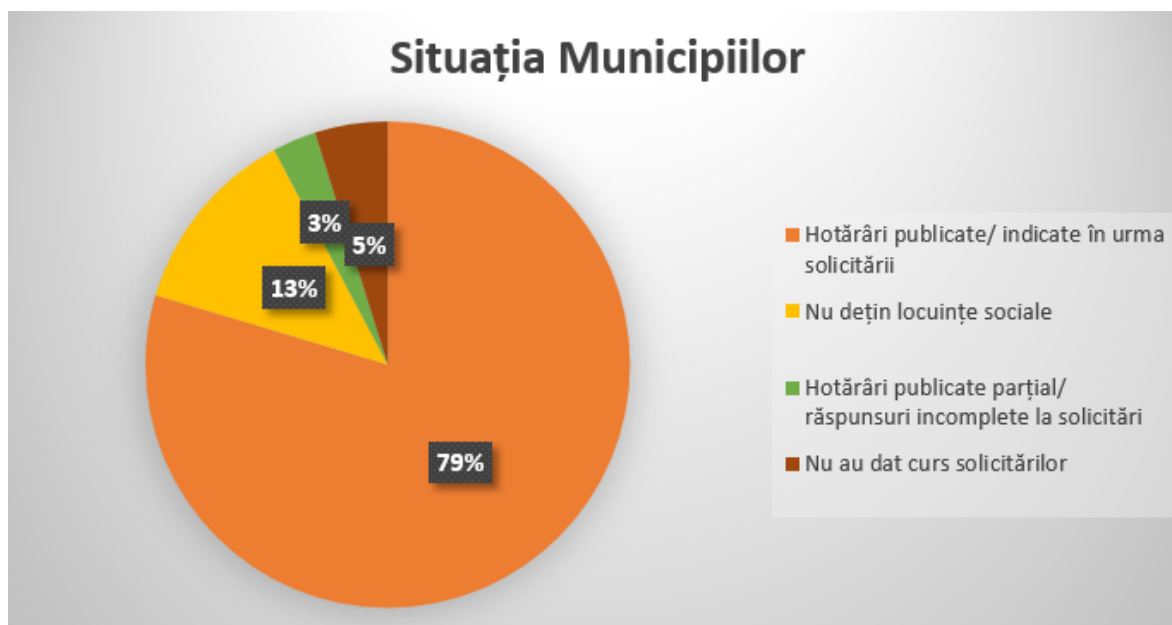
Din cele 133 de hotărâri de consilii locale analizate se va evidenția o parte dintre hotărârile cu criteriile discriminatorii cel mai frecvent întâlnite, cât și hotărârile care conțin criterii particulare, de asemenea discriminatorii față de grupurile vulnerabile, din perspectiva accesului la locuințe sociale.

Lucrarea de față nu are caracter exhaustiv; cu toate acestea este necesar și obligatoriu ca **toate** consiliile locale să-și revizuiască modul de stabilire a criteriilor cu scopul de a prioritiza accesul la locuințe sociale persoanelor supuse deprivării locative și financiare.

Situația municipiilor

Situația la nivelul municipiilor este în felul următor: din totalul celor 103 municipii, un număr majoritar de 82 prezintă hotărâri ale consiliilor locale disponibile (vezi Tabel 1), 3 prezintă documentație parțială, hotărâri fără anexe cu criteriile de punctaj[10], iar un număr de 5 s-au remarcat printr-o lipsă de transparență, urmare a nepublicării hotărârilor pe paginile online ale instituțiilor competente și a necooperării manifestată prin lipsa de răspuns la solicitările transmise[11]. Din cele 103 de municipii, 13 din cele care au răspuns ne-au comunicat că nu dețin în administrare locuințe sociale.

[10] Toplița, județ Harghita, HCL 192/2020; Lupeni, județ Hunedoara și Iași, județ Iași, HCL 79/2002.

[11] Următoarele municipii nu au dat curs solicitărilor CRJ, până la momentul redactării prezentului studiu: Miercurea Ciuc, județ Harghita; Odorheiu Secuiesc, județ Harghita; Orșova, județ Mehedinți; Râmnicu Sărat, județ Buzău; Suceava, județ Suceava.

Situația municipiilor

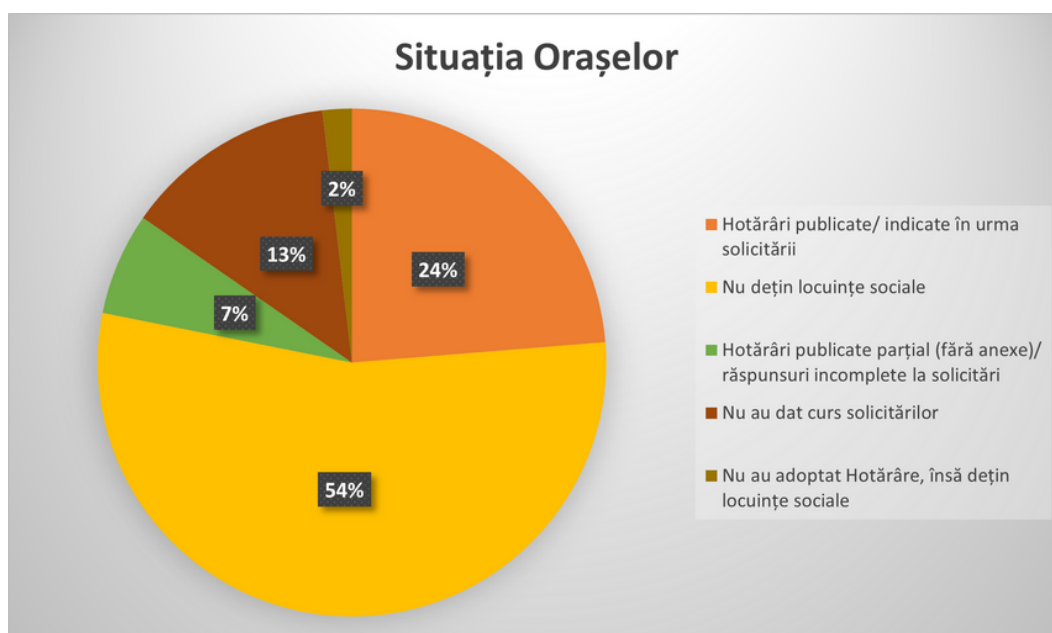
Tabel 1. Cele 82 de municipii cu HCL-uri disponibile pe site-urile Consiliilor Locale la nivel de municipiu și/sau furnizate în urma solicitărilor CRJ[12].

N.c.	MUNICIPIU	JUDEȚ	HCL	N.c.	MUNICIPIU	JUDEȚ	HCL
1.	Adjud	Vrancea	HCL nr. 143/2016	2.	Marghita	Bihor	HCL nr. 15/2016
3.	Aiud*	Alba	HCL nr. 300/2017	4.	Medgidia	Constanța	HCL nr. 150/2012
5.	Alba Iulia*	Alba	HCL nr. 216/2021	6.	Mediaș	Sibiu	HCL nr. 370/2020
7.	Alexandria	Teleorman	HCL nr. 65/2021	8.	Moinești	Bacău	HCL nr. 116/2015
9.	Arad	Arad	HCL nr. 52/2016	10.	Motru	Gorj	HCL nr. 29/2015
11.	Bacău	Bacău	HCL nr. 24/2021	12.	Onești	Bacău	HCL nr. 28/2014
13.	Baia Mare	Maramureș	HCL nr. 415/2016	14.	Oradea	Bihor	HCL nr. 580/2021
15.	Bărlad	Vaslui	HCL nr. 48/2021	16.	Orăștie	Hunedoara	HCL nr. 6/2017
17.	Beiuș	Bihor	HCL nr. 153/2019	18.	Pașcani	Iași	HCL nr. 87/2018
19.	Bistrița	Bistrița-Năsăud	HCL nr. 138/2012	20.	Petroșani	Hunedoara	HCL nr. 35/2009
21.	Botoșani	Botoșani	HCL nr. 225/2011	22.	Piatra Neamț	Neamț	HCL nr. 217/2014
23.	Brad	Hunedoara	HCL nr. 90/2020	24.	Pitești	Argeș	HCL nr. 352/2021
25.	Brăila	Brăila	HCL nr. 489/2017	26.	Ploiești	Prahova	HCL nr. 332/2020
27.	Brașov	Brașov	HCL nr. 434/2020	28.	Rădăuți	Suceava	HCL nr. 108/2016
29.	Buzău	Buzău	HCL nr. 222/2019	30.	Râmnicu Vâlcea	Vâlcea	HCL nr. 23/2013
31.	Calafat	Dolj	HCL nr. 72/2021	32.	Reghin	Mureș	HCL nr. 180/2021
33.	Caracal	Olt	HCL nr. 158/2019	34.	Reșița	Caraș-Severin	HCL nr. 86/2010
35.	Caransebeș	Caraș-Severin	HCL nr. 79/2014	36.	Roman	Neamț	HCL nr. 53/2020
37.	Carei	Satu Mare	HCL nr. 65/2020	38.	Roșiori de Vede	Teleorman	HCL nr. 57/2019
39.	Călărași	Călărași	HCL nr. 110/2020	40.	Săcele	Brașov	HCL nr. 269/2017
41.	Câmpia Turzii	Cluj	HCL nr. 68/2021	42.	Salonta	Bihor	HCL nr. 171/2009
43.	Câmpulung	Argeș	HCL nr. 11/2017	44.	Satu Mare	Satu Mare	HCL nr. 161/2020
45.	Câmpulung Moldovenesc	Suceava	HCL nr. 121/2007	46.	Sfântu Gheorghe	Covasna	HCL nr. 97/2015
47.	Cluj-Napoca*	Cluj	HCL nr. 583/2021	48.	Sibiu	Sibiu	HCL nr. 57/2021
49.	Constanța	Constanța	HCL nr. 6/2018	50.	Sighetu Marmatiei	Maramureș	HCL nr. 20/2018
51.	Craiova	Dolj	HCL nr. 122/2016	52.	Sighișoara	Mureș	HCL nr. 20/2017
53.	Curtea de Argeș	Argeș	HCL nr. 62/2020	54.	Slatina	Olt	HCL nr. 173/2021
55.	Dej	Cluj	HCL nr. 72/2012	56.	Slobozia	Ialomița	HCL nr. 125/2018
57.	Deva	Hunedoara	HCL nr. 415/2020	58.	Târgoviște	Dâmbovița	HCL nr. 87/2021
59.	Dorohoi	Botoșani	HCL nr. 45/2021	60.	Târgu Jiu	Gorj	HCL nr. 21/2012
61.	Drobeta-Turnu Severin	Mehedinți	HCL nr. 27/2018	62.	Târgu Mureș	Mureș	HCL nr. 148/2001
63.	Fălticeni	Suceava	HCL nr. 120/2008	64.	Târgu Secuiesc	Covasna	HCL nr. 88/2013
65.	Fetești	Ialomița	HCL nr. 59/2021	66.	Târnăveni	Mureș	HCL nr. 91/2017
67.	Focșani*	Vrancea	HCL nr. 233/2021	68.	Tecuci	Galați	HCL nr. 222/2015
69.	Galați	Galați	HCL nr. 6/2016	70.	Timișoara	Timiș	HCL nr. 38/2016
71.	Gheorgheni	Harghita	HCL nr. 95/2015	72.	Tulcea	Tulcea	HCL nr. 203/2018
73.	Giurgiu	Giurgiu	HCL nr. 286/2016	74.	Turda	Cluj	HCL nr. 55/2021
75.	Hunedoara	Hunedoara	HCL nr. 434/2017	76.	Vaslui	Vaslui	HCL nr. 86/2014
77.	Huși	Vaslui	HCL nr. 21/2013	78.	Vatra Dornei	Suceava	HCL nr. 173/2020
79.	Lugoj	Timiș	HCL nr. 73/2012	80.	Vulcan	Hunedoara	HCL nr. 105/2017
81.	Mangalia	Constanța	HCL nr. 86/2011	82.	Zalău	Sălaj	HCL nr. 120/2013

[12] La municipiile care apar în tabel alături de simbolul “*”, hotărârile au fost identificate prin mecanisme proprii, fiind disponibile pe site-urile primăriilor în cauză.

Situația orașelor

Analiza hotărârilor consiliilor locale privind stabilirea criteriilor pentru acordarea de locuințe sociale, raportată la nivelul celor 215 orașe, este deficitară din punct de vedere cantitativ. Din totalul celor 215 orașe, o majoritate covârșitoare de **117 unități administrativ teritoriale ne-a comunicat că nu deține în administrare locuințe sociale**. Din totalul rămas de 98 unități administrativ teritoriale un număr redus de **51 prezintă hotărâri ale consiliilor locale disponibile** (vezi Tabel 2), **14 prezintă documentație parțială, hotărâri fără anexe cu criteriile de punctaj** (Vezi Tabel 3), iar un număr de **29 s-au remarcat printr-o lipsă de transparență, urmare a nepublicării hotărârilor pe paginile online ale instituțiilor competente și a necooperării manifestată prin lipsa de răspuns la solicitările transmise**[13]. Adicional, **4 unități administrativ teritoriale nu au dispus hotărâri cu privire la acordarea de locuințe sociale, deși întocmesc și reînnoiesc dosare pentru locuințe sociale, acestea “fiind atribuite conform legii”**[14].

[13] Următoarele orașe nu au dat curs solicitărilor CRJ, până la momentul redactării prezentului studiu: Aleșd, județ Bihor; Aninoasa, județ Hunedoara; Arduș, județ Satu Mare; Bălcești, județ Vâlcea; Bumbăești-Jiu, județ Gorj; Cajvana, județ Suceava; Căvnic, județ Maramureș; Ciocova, județ Timiș, Comarnic, județ Prahova; Cristuru Secuiesc, județ Harghita; Dărăbani, județ Botoșani; Dolhasca, județ Suceava; Dumbrăveni, județ Sibiu; Eforie, județ Constanța; Filiași, județ Dolj; Flămânzi, județ Botoșani; Murgeni, județ Vaslui; Negru Vodă, județ Constanța; Oțelu Roșu, județ Caraș-Severin; Oțopeni, județ Ilfov; Ovidiu, județ Constanța; Panciu, județ Vrancea; Plopeni, județ Prahova; Răcari, județ Dâmbovița; Sănnicolau Mare, județ Timiș; Scornicești, județ Olt; Siret, județ Suceava; Vâncu Mare, județ Mehedinți; Zărnești, județ Brașov.

[14] Bolintin-Vale, județ Giurgiu; Budești, județ Călărași; Turceni, județ Gorj; Zlatna, județ Alba.

Situația orașelor

Tabel 2. Cele 51 de orașe cu HCL-uri disponibile pe site-urile Consiliilor Locale la nivel de oraș și/sau furnizate în urma solicitărilor CRJ[15].

N.c.	ORAȘ	JUDEȚ	HCL	N.c.	ORAȘ	JUDEȚ	HCL
1.	Abrud*	Alba	HCL nr. 50/2017	2.	Iernut*	Mureș	HCL nr. 96/2017
3.	Baia de Aramă	Mehedinți	HCL nr. 9242/2021	4.	Ineu	Arad	HCL nr. 204/2016
5.	Băile Herculane	Caraș-Severin	HCL nr. 73/2016	6.	Întorsura Buzăului*	Covasna	HCL nr. 74/2018
7.	Băile Olănești	Vâlcea	HCL nr. 29/2021	8.	Jibou ¹⁶	Sălaj	HCL nr. 91/2021
9.	Băile Tușnad	Harghita	HCL nr. 29/2016	10.	Mioveni*	Argeș	HCL nr. 110/2017
11.	Balș	Olt	HCL nr. 32/2017	12.	Mizil	Prahova	HCL nr. 63/2019
13.	Beclean	Bistrița-Năsăud	HCL nr. 54/2010	14.	Moldova Nouă	Caraș-Severin	HCL nr. 217/2019
15.	Borșa	Maramureș	HCL nr. 12/2021	16.	Năsăud	Bistrița-	HCL nr. 37/2021
17.	Breaza	Prahova	HCL nr. 9/2016	18.	Năvodari	Constanța	HCL nr. 417/2016
19.	Buhuși	Bacău	HCL nr. 109/2014	20.	Ocna Mureș*	Alba	HCL nr. 77/2019
21.	Bușteni	Prahova	HCL nr. 184/2016	22.	Odobești*	Vrancea	HCL nr. 16/2018
23.	Câmpeni	Alba	HCL nr. 129/2019	24.	Pantelimon*	Ilfov	HCL nr. 153/2017
25.	Cernavodă	Constanța	HCL nr. 192/2016	26.	Petrila	Hunedoara	HCL nr. 190/2013
27.	Chitila*	Ilfov	HCL nr. 61/2020	28.	Predeal	Brașov	HCL nr. 38/2021
29.	Cisnădie	Sibiu	HCL nr. 33/2021	30.	Șomcuta Mare*	Maramureș	HCL nr. 21/2016
31.	Coșea Mică	Sibiu	HCL nr. 42/2012	32.	Strehaia	Mehedinți	HCL nr. 125/2017
33.	Corabia*	Olt	HCL nr. 124/2018	34.	Țândărei*	Ialomița	HCL nr. 9/2021
35.	Covasna	Covasna	HCL nr. 20/2021	36.	Târgu Frumos*	Iași	HCL nr. 54/2019
37.	Curtici	Arad	HCL nr. 182/2018	38.	Târgu Neamț*	Neamț	HCL nr. 194/2018
39.	Deta	Timiș	HCL nr. 26/2000	40.	Târgu Ocna*	Bacău	HCL nr. 6/2009
41.	Făget ¹⁷	Timiș	HCL nr. 46/2006	42.	Techirghiol*	Constanța	HCL nr. 17/2020
43.	Ghimbav*	Brașov	HCL nr. 27/2016	44.	Țicleni*	Gorj	HCL nr. 7/2016
45.	Gura Humorului	Suceava	HCL nr. 140/2004	46.	Uricani	Hunedoara	HCL nr. 5/2017
47.	Hațeg	Hunedoara	HCL nr. 106/2014	48.	Valea lui Mihai	Bihor	HCL nr. 39/2010
49.	Hârșova	Constanța	HCL nr. 141/2008	50.	Vlăhița	Harghita	HCL nr. 94/2019
51.	Huedin	Cluj	HCL nr. 27/2016				

[15] La orașele care apar în tabel alături de simbolul “*”, hotărârile au fost identificate prin mecanisme proprii, fiind disponibile pe site-urile primăriilor în cauză.

[16] Orașul Jibou din județul Sălaj a făcut precizarea că deține o singură locuință socială repartizată din anul 2009 unei familii.

[17] Orașul Făget din județul Timiș a făcut precizarea că nu mai are locuințe sociale în administrare din anul 2006.

Tabel 3. Orașele care au publicat HCL parțiale (fără anexe)/răspunsuri incomplete.

N.c.	ORAȘ	JUDEȚ	HCL	N.c	ORAȘ	JUDEȚ	HCL
1.	Berbești	Vâlcea	HCL nr. 30/2016	2.	Potcoava	Olt	HCL nr. 7/2018
3.	Bocșa	Caraș-Severin	HCL nr. 195/2008	4.	Rovinari	Gorj	HCL nr. 98/2017
5.	Borsec	Harghita	HCL nr. 41/2010	6.	Simeria	Hunedoara	HCL nr. 11/2017
7.	Dăbuleni	Dolj	HCL nr. 54/2013	8.	Sinaia	Prahova	HCL nr. 162/2015
9.	Fundulea	Călărași	-	10.	Târgu Bujor	Galați	HCL nr. 54/2019
11.	Nehoiu	Buzău	HCL nr. 46/2017	12.	Titu	Dâmbovița	HCL nr. 35/2019
13.	Pătârlagele	Buzău	HCL nr. 49/2011	14.	Vișeu de Sus	Maramureș	HCL nr. 38/2021

Dintre orașele făcând parte din această categorie, 6 nu au trimis anexele aferente hotărârilor solicitate, iar 8 au indicat diferite hotărâri incompatibile cu informațiile solicitate de CRJ.

03. CRITERII DE DISCRIMINARE

IDENTIFICATE

Înainte de a analiza câte un criteriu, separat, dorim să remarcăm faptul că, atât la nivel de municipiu, cât și la nivel de oraș, prevalează prezența a câte 2, 3 și 4 criterii discriminatorii în cadrul unei singure hotărâri, iar această realitate denotă o discriminare multiplă sau intersecțională în accesul la o locuință socială. Datele din figuri se raportează la câte criterii discriminatorii conține fiecare hotărâre (având în vedere categoriile selecționate în această lucrare). Criteriile din categoria “Alte situații” sunt luate în calcul în funcție de concluziile transpuse la capitolul respectiv. Dacă o hotărâre conține 2 sau mai multe criterii discriminatorii în categoria “Alte situații” (debite restante la bugetul local, învățământ, angajat al unei instituții publice, cazuri de excelență, etc.), acestea se vor cumula individual.

Potrivit analizei noastre, municipiile care au adoptat hotărâri cu cele mai numeroase criterii discriminatorii sunt: **Baia Mare**, județul Maramureș – **8 criterii**; **Alba Iulia**, județul Alba și **Dorohoi**, județul Botoșani – câte **7 criterii**; **Curtea de Argeș**, județul Argeș; **Constanța**, județul Constanța; **Brad**, județul Hunedoara; **Deva**, județul Hunedoara; **Marghita**, județul Bihor - cu câte **6 criterii**.

Orașul care a adoptat hotărârea cu cele mai multe criterii discriminatorii este **Ocna Mureș** din județul Alba cu **7 criterii**, urmat de **Șomcuța Mare**, județul Maramureș și **Mioveni**, județul Argeș, cu câte **6 criterii**.

Fiecare dintre aceste hotărâri ar putea fi analizată separat, în tot ansamblul lor, cu privire la criteriile discriminatorii și necesită o revizuire imediată pe plan local. Dată fiind lipsa unității de conținut dintre ele însă, prezenta nu reprezintă o analiză comparativă, ci o analiză care se raportează la principiul discriminării în accesul la locuințe sociale a persoanelor vulnerabile.

Figura 1. Quantumul criteriilor discriminatorii prezente în hotărârile consiliilor locale la nivel de municipii.

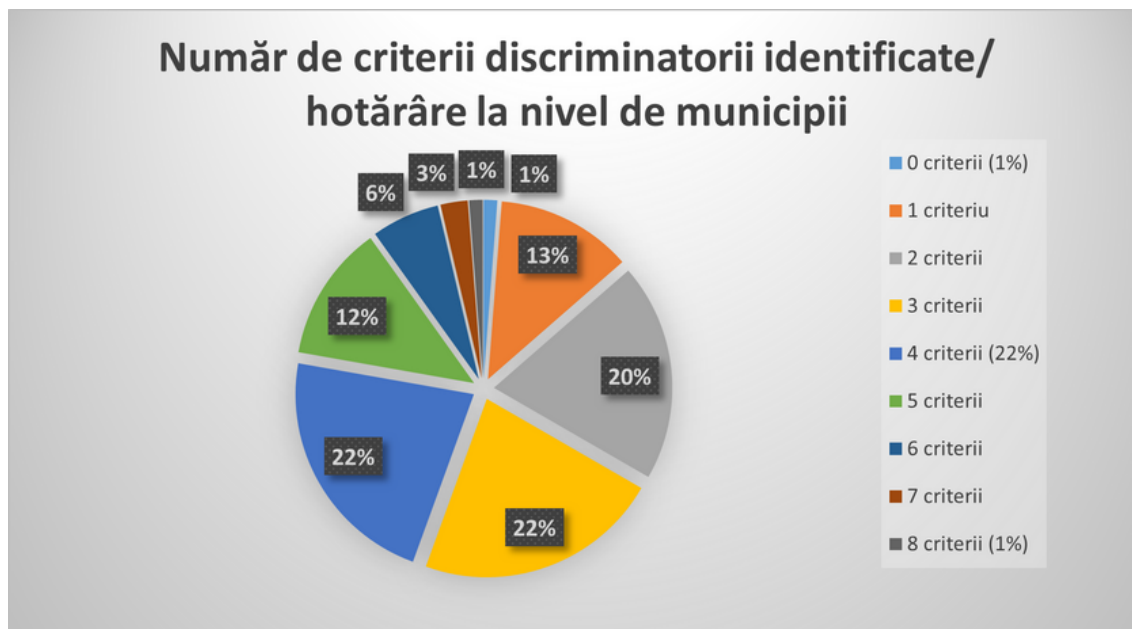
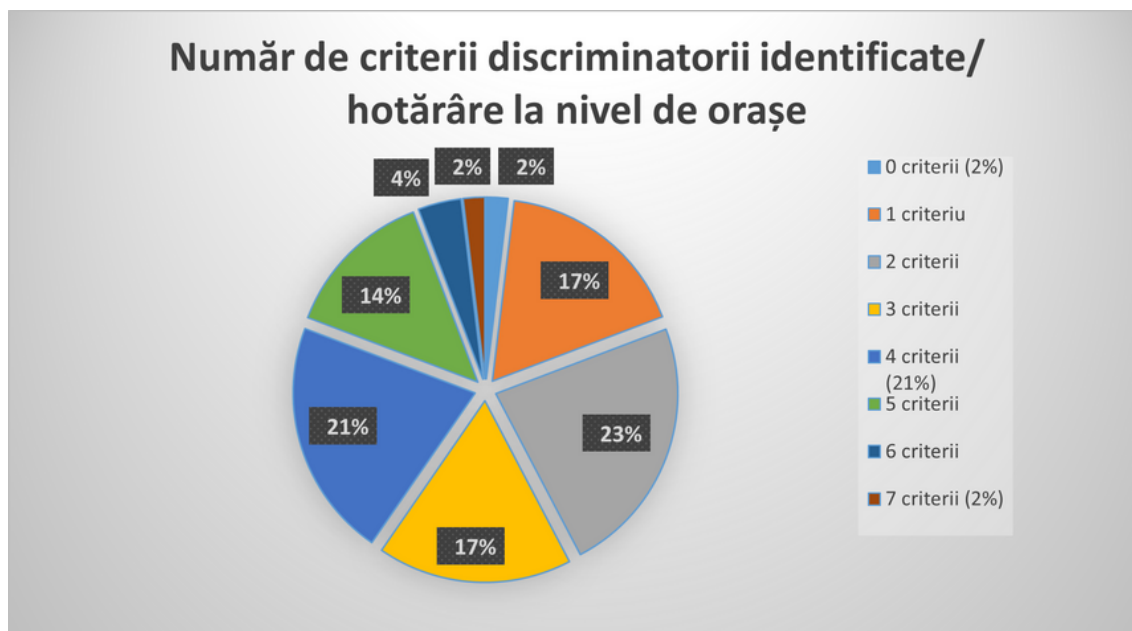

Figura 2. Quantumul criteriilor discriminatorii prezente în hotărârile consiliilor locale la nivel de oraș.

I. Situația locativă. Criterii și punctaje

Cu referire la obligația Consiliilor Locale, care decurge din art. 25 alin. (1) din Legea nr. 116/2002 *„obligația de a asigura accesul persoanelor și familiilor marginalizate la locuință și la serviciile publice de strictă necesitate, cum sunt: apă, energie electrică, gaze naturale, termoficare etc.”*, se observă o prioritizare în alocarea locuințelor sociale. Însă în puținele hotărâri în care persoanele aflate în situații locative precare au fost incluse, această prioritizare nu există, în fapt, fiind eclipsată de punctaje scăzute acordate acestor categorii. În același timp, sunt incluse și favorizate prin punctaje mai mari persoanele care locuiesc în chirie în locuință privată în baza unui contract înregistrat la ANAF.

În unele cazuri se premiază chiar continuitatea calității de chirie, situație greu de realizat din perspectiva grupurilor supuse deprivării materiale și locative, a minorităților al căror drept la

locuire este încălcat sistematic (precum minoritatea romă supusă evacuărilor forțate, segregării rezidențiale, locuirii în condiții improprii sau persoanele fără adăpost) și/ sau a minorităților supuse prejudecăților cărora des proprietarii privați le refuză accesul la închiriere. Alte situații discriminatorii întâlnite (după cum se poate vedea în tabelele de mai jos) sunt: acordarea aceluiași punctaj indiferent de situația locativă în care se află applicantul, fără a diferenția între chiriaș, persoană fără adăpost, condiții improprii de locuit, cămine etc, punctarea unui singur criteriu cu privire la situația locativă (fără categorii) sau fără a preciza care este criteriul pe baza cărora se acordă punctajul.

a. **Municipii.** La nivelul municipiilor, din totalul de 82 de hotărâri analizate, se poate observa o conștientizare a situațiilor locative precare, manifestată prin includerea în liste a locatarilor în imobile care nu mai prezintă siguranță în exploatare în **17 hotărâri**, a locatarilor în locuințe improvizate în **8 hotărâri**, a persoanelor care

locuiesc temporar în unități de asistență social/cămine/centre maternale în 10 hotărâri, a persoanelor fără adăpost/spațiu locativ în 9 hotărâri și a persoanelor care locuiesc în condiții improprie/insalubre în 4 hotărâri. Unele categorii sunt cumulate în cuprinsul unor hotărâri, urmând ca totalul hotărârilor în care se află cel puțin una dintre aceste categorii să fie de 31.

Deși sunt conștientizate situațiile locative precare, la nivel de municipiu, în doar 5 hotărâri în care sunt prezente una sau mai multe categorii din cele menționate anterior sunt punctate prioritar față de persoanele care locuiesc în chirie în locuință privată, la o diferență mică de punctaj.

Includem, cu titlu de exemplificare, câteva dintre HCL-urile analizate – secțiunea "Condiții de locuit":

N.c.	MUNICIPIU	JUDEȚ	HCL	Condiții de locuit
1.	Alba Iulia	Alba	HCL nr. 216/2021	Locuiesc în baza unui contract de închiriere înregistrat la Administrația Județeană a Finanțelor Publice Alba - 30 puncte; locuiesc temporar în unități de asistență socială, locuiesc în locuințe improvizate, tolerat în spațiu - 5 puncte
2.	Botoșani	Botoșani	HCL nr. 225/2011	Condițiile de locuit ale solicitanților - 5 puncte
3.	Câmpulung Moldovenesc	Suceava	HCL nr. 121/2007	Familiiile sau persoanele singure care nu au spațiu de locuit - 5 puncte. Peste 3 familii locuiesc la aceeași adresă - 4 puncte
4.	Constanța	Constanța	HCL nr. 6/2018	Chiriași în locuință privată cu contract de închiriere înregistrat la Administrația financiară: sub 1 an - 2 puncte, (...) peste 5 ani - 17 puncte. Persoane fără adăpost - 20 puncte.
5.	Curtea de Argeș	Argeș	HCL nr. 62/2020	Cu contract de închiriere la proprietar/condiții improprie/în spațiul părinților/în cămine/locuințe de serviciu - 5 puncte , persoane evacuate cu hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă din imobile retrocedate - 15 puncte
6.	Fetești	Ialomița	HCL nr. 59/2021	Solicitanți care locuiesc în spații ce nu prezintă siguranță în exploatare, care au/nu au contracte de închiriere și sunt în curs de evacuare, persoane care au locuințe în zone cu riscuri (inundații) și solicită mutarea - 7 puncte. Alte situații (divorț, viză reședință/flotant, persoane fără forme legale, tolerat în spațiu cu domiciliul stabil pe raza localității Fetești, contract de comodat, familii sau persoane fără locuință) - 2 puncte
7.	Oradea	Bihor	HCL nr. 580/2021	Persoanele care locuiesc pe străzi, adăposturi improvizate pe raza Municipiului Oradea - 8 puncte , chiriași în locuință proprietate privată - 7 puncte, solicitantul și membrii familiei sale dețin în folosință un spațiu locativ în cămine/centre de cazare aflate în patrimoniul municipiului Oradea, dotate cu camere de locuit individuale și unitățile comune - 4 puncte, solicitantul deține în folosință un spațiu locativ în Centrul social cu destinație multifuncțională Dignitas sau în centre sociale care aparțin DGASPC sau a altor instituții de stat sau private - 3 puncte.
8.	Pașcani	Iași	HCL nr. 87/2018	Chiriaș în spațiu privat în municipiul Pașcani: fără contract de închiriere vizat de Serviciul Taxe și Impozite Locale din cadrul Primăriei municipiului Pașcani - 0 puncte ; cu contract de închiriere vizat de Serviciul Taxe și Impozite Locale din cadrul Primăriei municipiului Pașcani sub 1 an - 2 puncte, (...) peste 5 ani - 8 puncte.
9.	Reșița	Caraș-Severin	HCL nr. 86/2010	Chiriaș în spațiu din fondul locativ privat (inclusiv la cămine și persoane fără adăpost) - 10 puncte. Titularul cererii ocupă o locuință de stat ce nu mai prezintă siguranță în exploatare din cauze neimputabile chiriașului - 5 puncte
10.	Tulcea	Tulcea	HCL nr. 203/2018	Locuiesc în locuințe improvizate sau în adăposturi de noapte - 10 puncte, în spațiu din fond locativ privat (cu contract de închiriere vizat de Administrația Financiară Tulcea) - 8 puncte. Suprafață locuibilă - mai mică de 8 mp - 2 puncte.
11.	Turda	Cluj	HCL nr. 55/2021	Persoane și familii evacuate din locuințele retrocedate foștilor proprietari - 15 puncte, locuiește cu chirie în locuință proprietate particulară cu contract vizat de Administrația Financiară Turda - 5 puncte, fără spațiu locativ/adăpost - 7 puncte. Locatari ai unor locuințe care nu mai prezintă siguranță în exploatare - 5 puncte

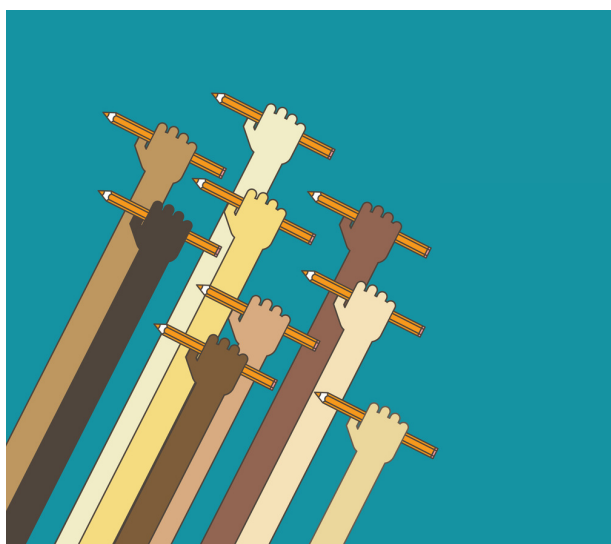
b. Orașe. La nivelul orașelor, din totalul de 51 de hotărâri analizate, se poate observa includerea în liste a locatarilor în imobile care nu mai prezintă siguranță în exploatare în **7 hotărâri**, a locatarilor în locuințe improvizate în **9 hotărâri**, a persoanelor care locuiesc temporar în unități de asistență socială/cămine/centre maternale în **7 hotărâri**, a persoanelor fără adăpost/spațiu locativ în **2 hotărâri**, a persoanelor care locuiesc în locuințe cu structuri afectate în **3 hotărâri** și a persoanelor care locuiesc în condiții improprie/insalubre într-o hotărâre. Unele categorii sunt cumulate în cuprinsul unor hotărâri, urmând ca totalul hotărârilor în care se află cel puțin una dintre aceste categorii să fie de **19**. În 4 hotărâri în care se află una sau mai multe dintre categoriile menționate anterior sunt punctate prioritar față de persoanele care locuiesc în chirie în locuință privată, dar la o diferență mică.

Includem, cu titlu de exemplificare, câteva dintre HCL-urile analizate – secțiunea "Condiții de locuit":

N.c.	ORAȘ	JUDEȚ	HCL	Condiții de locuit
1.	Baia de Aramă	Mehedinți	HCL nr. 9242/2021	Pentru chirie în locuință privată cu contract de închiriere vizat de Administrația Financiară Baia de Aramă, având durată: sub 1 an - 2 puncte (...) peste 5 ani - 20 puncte.
2.	Balș	Olt	HCL nr. 32/2017	Chiriaș în spațiu din fondul locativ privat al orașului Blaș - 10 puncte; locatari ai unor locuințe care nu mai prezintă siguranță în exploatare - 2 puncte.
3.	Beclean	Bistrița-Năsăud	HCL nr. 54/2010	Tolerat în spațiu de către administrația locală în locuințe improvizate - 20 puncte; tolerat în spațiu sau chiriaș din fondul locativ privat - 10 puncte. (dovadă pentru ambele prin adeverință sau declarație pe propria răspundere)
4.	Curtici	Arad	HCL nr. 182/2018	Locuiesc cu chirie alta decât fond de stat - 3 puncte, locuiesc în locuințe improvizate - 3 puncte, locuiesc în adăpost de noapte sau centru rezidențial - 3 puncte
5.	Hațeg	Hunedoara	HCL nr. 141/2008	Locatari ai unor locuințe care nu mai prezintă siguranță în folosire - 2 puncte, familii cu domiciliul în orașul Hațeg și a satelor aparținătoare, fără spațiu de locuit - 8 puncte. Familii cu spațiu de locuit insuficient - norma locativă sub 8 mp/pers - 4 puncte.
6.	Predeal	Brașov	HCL nr. 125/2017	Chiriaș în spațiu din fond locativ privat - 75 puncte, fără locuință - 100 puncte, locuință improprie/insalubră/deteriorată - 50 puncte
7.	Târgu Neamț	Neamț	HCL nr. 17/2020	Cu chirie sau tolerat în locuință proprietate privată - 2 puncte, Cu chirie sau tolerat în locuință proprietate de stat cu structuri afectate - 6 puncte. Criterii speciale: familii și persoane care locuiesc în imobile cu structuri afectate - 5 puncte

II. Nivelul de studii. Criterii și punctaje

Peste 60% din deciziile analizate includ criteriul nivelului de studii. Acest criteriu a fost constatat ca fiind discriminatoriu prin cel puțin 2 hotărâri[18] ale Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării[19] deoarece “nu este proporțional cu scopul urmărit, și are ca efect excluderea persoanelor care au un nivel mai scăzut de educație de la accesul lor la aceste locuințe”.

Cu privire la acest criteriu într-una dintre hotărârile de mai sus, Înalta Curte de Casație și Justiție (ÎCCJ) a statuat[20]: “discrepanța dintre punctajele acordate pentru persoanele cu studii cel puțin universitare comparativ cu celelalte persoane este majoră, nefiind justificată obiectiv.

Instanța nu poate reține ca fiind o justificare obiectivă împrejurarea că este necesar ca tinerilor care au studii înalte să li se asigure un început bun pentru un standard adecvat de viață, aspect invocat de reclamant, întrucât, **dimpotrivă, studiile universitare sau chiar doctorale ale acestora sunt de natură să le asigure prin ele însele, cu o probabilitate ridicată, un standard adecvat de trai prin accesul cu mult mai facil la locuri de muncă și, ulterior, la credite bancare imobiliare, comparativ cu cei fără studii sau cu studii primare, respectiv persoanele cu dizabilități permanente, care este mult mai probabil să nu beneficieze de aceleași avantaje economice.”**

În ceea ce privește punctajul acordat persoanelor cu studii superioare, instanța constată că în condițiile în care în România procentul persoanelor între 30 și 34 de ani care au studii terțiare este doar de circa 28% (Eurostat), **acest criteriu este unul elitist.** De asemenea, instanța susține că aparența de neutralitate a criteriului studiilor creează, în fapt, o formă de discriminare directă împotriva persoanelor de etnie romă întrucât, conform ultimului Recensământ (2011), doar 0,7% dintre acestea au declarat ca având studii universitare.

După cum se observă mai jos, mai mult de jumătate dintre HCL-urile analizate includ acest criteriu discriminatoriu.

[18] Vezi Hotărârea nr. 511/20.07.2016 CNCD, disponibilă la: <https://www.cncd.ro/wp-content/uploads/2020/12/hotarare-511-16.pdf>; Petent: Centrul European pentru Drepturile Romilor; Reclamat: Instituția Primarului municipiului Reghin, Consiliul local Reghin. Hotărârea nr. 531/27.09.2017 CNCD, disponibilă la: <https://www.cncd.ro/wp-content/uploads/2020/12/hotarare-531-17.pdf>; Petent: Fundația Desire; Reclamat: Primăria Cluj-Napoca.

[19] Informații generale despre CNCD, disponibile la: www.cncd.ro/despre-cncd-prezentare-general/

[20] Hotărârea CNCD nr. 531/2017, contestată de Municipul Cluj-Napoca prin Primar și Primarul Municipiului Cluj-Napoca, a fost menținută la fond de Curtea de Apel Cluj prin Sentința civilă nr. 86 din 03 aprilie 2018, și a rămas definitivă ca urmare a soluționării recursului de către Înalta Curte de Casație și Justiție prin Decizia nr. 6273.

a. Municipii. Criteriul discriminatoriu privind nivelul de studiu se regăsește în 48 de hotărâri de consilii locale (respectiv în 59% dintre hotărârile analizate), raportându-se discrepanțe majore între cele două extreme (studii universitare și/sau postuniversitare și fără studii/ studii primare) și chiar HCL-uri unde nu se punctează deloc lipsa studiilor, agravând starea de vulnerabilitate a potențialilor beneficiari de locuințe sociale.

Lista HCL-urilor la nivel de municipii și punctajele acordate pentru FS* - Fără studii; S*- studii superioare (universitare/masterat/doctorat)

N.c.	MUNICIPII	JUDEȚ	HCL	PUNCTE	
				FS*	S*
1.	Aiud	Alba	HCL nr. 300/2017	15	50
2.	Alba Iulia	Alba	HCL nr. 216/2021	0	30
3.	Arad	Arad	HCL nr. 52/2016	5	45
4.	Bacău	Bacău	HCL nr. 24/2021	3	15
5.	Baia Mare	Maramureș	HCL nr. 415/2016	0	30
6.	Bârlad	Vaslui	HCL nr. 48/2021	5	15
7.	Brad	Hunedoara	HCL nr. 90/2020	5	15
8.	Brașov	Brașov	HCL nr. 434/2020	-	100
9.	Calafat	Dolj	HCL nr. 72/2021	5	10
10.	Călărași	Călărași	HCL nr. 110/2020	2	8
11.	Câmpia Turzii	Cluj	HCL nr. 68/2021	2	10
12.	Câmpulung	Argeș	HCL nr. 11/2017	5	10
13.	Caracal	Olt	HCL nr. 158/2019	0	10
14.	Caransebeș	Caras-Severin	HCL nr. 79/2014	5	15
15.	Carei	Satu Mare	HCL nr. 65/2020	1	6
16.	Constanța	Constanța	HCL nr. 6/2018	5	20
17.	Curtea de Argeș	Argeș	HCL nr. 62/2020	-	35
18.	Dej	Cluj	HCL nr. 72/2012	15	50
19.	Dorohoi	Botoșani	HCL nr. 45/2021	0	6
20.	Drobeta-Turnu Severin	Mehedinți	HCL nr. 27/2018	-	2
21.	Galați	Galați	HCL nr. 6/2016	5	30
22.	Giurgiu	Giurgiu	HCL nr. 286/2016	5	15
23.	Huși	Vaslui	HCL nr. 21/2013	2	10
24.	Lugoj	Timiș	HCL nr. 73/2012	5	18
25.	Mangalia	Constanța	HCL nr. 86/2011	1	6
26.	Marghita	Bihor	HCL nr. 15/2016	5	15
27.	Medgidia	Constanța	HCL nr. 150/2012	0	4
28.	Moinești	Bacău	HCL nr. 116/2015	0	60
29.	Onești	Bacău	HCL nr. 28/2014	1	6
30.	Orăștie	Hunedoara	HCL nr. 6/2017	2	10
31.	Pașcani	Iași	HCL nr. 87/2018	5	20
32.	Pitești	Argeș	HCL nr. 352/2021	1	5
33.	Rădăuți	Suceava	HCL nr. 108/2016	2	6
34.	Reghin	Mureș	HCL nr. 180/2021	0	10
35.	Roman	Neamț	HCL nr. 53/2020	5	15

36.	Roșiori de Vede	Teleorman	HCL nr. 57/2019	0	10
37.	Săcele	Brașov	HCL nr. 269/2017	5	10
38.	Slobozia	Ialomița	HCL nr. 125/2018	0	12
39.	Târgu Jiu	Gorj	HCL nr. 21/2012	3	40
40.	Târgu Secuiesc	Covasna	HCL nr. 88/2013	-	5
41.	Târnăveni	Mureș	HCL nr. 91/2017	5	20
42.	Tecuci	Galați	HCL nr. 222/2015	10	20
43.	Timișoara	Timiș	HCL nr. 38/2016	5	10
44.	Tulcea	Tulcea	HCL nr. 203/2018	0	8
45.	Turda	Cluj	HCL nr. 55/2021	0	25
46.	Vaslui	Vaslui	HCL nr. 86/2014	1	5
47.	Vatra Dornei	Suceava	HCL nr. 173/2020	10	15
48.	Vulcan	Hunedoara	HCL nr. 105/2017	5	10

b. Orașe. La nivelul orașelor, criteriul privind nivelul de studiu se regăsește în 31 de hotărâri de consilii locale (respectiv 61% dintre hotărârile analizate).

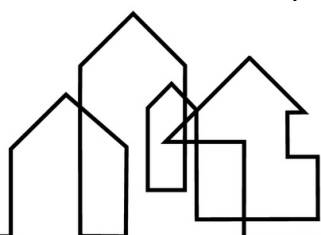
Lista HCL-urilor la nivel de orașe și punctajele acordate FS* - Fără studii; S*-studii superioare (universitare/masterat/doctorat)

N.c.	ORAȘ	JUDEȚ	HCL	PUNCTAJ	
				FS*	S*
1.	Baia de Aramă	Mehedinți	HCL nr. 9242/2021	5	45
2.	Băile Herculane	Caras-Severin	HCL nr. 73/2016	1	5
3.	Băile Olănești	Vâlcea	HCL nr. 29/2021	0	10
4.	Balș	Olt	HCL nr. 32/2017	5	15
5.	Breaza	Prahova	HCL nr. 9/2016	2	8
6.	Buhuși	Bacău	HCL nr. 109/2014	3	15
7.	Câmpeni	Alba	HCL nr. 129/2019	5	15
8.	Cernavodă	Constanța	HCL nr. 192/2016	5	15
9.	Chitila	Ilfov	HCL nr. 61/2020	1	10
10.	Corabia	Olt	HCL nr. 124/2018	1	6
11.	Deta	Timiș	HCL nr. 26/2000	-	1
12.	Făget	Timiș	HCL nr. 46/2006	5	15
13.	Ghimbav	Brașov	HCL nr. 27/2016	5	20
14.	Gura Humorului	Suceava	HCL nr. 140/2004	1	10
15.	Hațeg	Hunedoara	HCL nr. 106/2014	1	6
16.	Hârșova	Constanța	HCL nr. 141/2008	25	100
17.	Huedin	Cluj	HCL nr. 27/2016	5	45
18.	Iernut	Mureș	HCL nr. 96/2017	5	10
19.	Ineu	Arad	HCL nr. 204/2016	0	60
20.	Jibou	Sălaj	HCL nr. 91/2021	5	15
21.	Mioveni	Argeș	HCL nr. 110/2017	0	30
22.	Mizil	Prahova	HCL nr. 63/2019	0	10
23.	Moldova Nouă	Caras-Severin	HCL nr. 217/2019	5	10
24.	Năvodari	Constanța	HCL nr. 417/2016	6	10
25.	Ocna Mureș	Alba	HCL nr. 77/2019	2	10
26.	Odobesti	Vrancea	HCL nr. 16/2018	0	40
27.	Șomcuta Mare	Maramureș	HCL nr. 21/2016	0	15
28.	Țândărei	Ialomița	HCL nr. 9/2021	1	6
29.	Târgu Frumos	Iași	HCL nr. 54/2019	5	15
30.	Techirghiol	Constanța	HCL nr. 17/2020	0	10
31.	Țicleni	Gorj	HCL nr. 7/2016	3	40

III. Venit. Criterii și punctaje

Legea nr. 116/2002 privind prevenirea și combaterea marginalizării sociale prevede că:

(2) Instituțiile publice centrale și locale au obligația să stabilească măsuri și să realizeze acțiuni de combatere a marginalizării sociale (Art. 4), precum și că În funcție de nivelul venitului stabilit la art. 23 consiliile locale au obligația să identifice persoanele și familiile care se găsesc în această situație și să stabilească măsuri individuale în vederea prevenirii marginalizării sociale a acestora (Art. 24).

În mod similar cu celelalte două criterii analizate mai sus, rațiunea acordării locuințelor sociale nu a fost respectată într-un număr considerabil de hotărâri de consilii locale, unde lipsa veniturilor sau veniturile mici nu primesc un punctaj sau au un punctaj minim în defavoarea persoanelor care realizează venituri sau venituri mai mari. Față de aceste persoane, conform legii și articolelor menționate mai sus este prevăzută obligația consiliilor locale de a le asigura locuință, respectiv sprijin pentru plata utilităților. Dimpotrivă, în unele situații diferența de punctaj este atât de mare, încât face practic

imposibil unei persoane fără venituri să beneficieze de o locuință socială. Acest criteriu, prin modul în care este prevăzut în majoritatea HCL-urilor analizate, discriminează indirect persoanele și familiile cele mai afectate de sărăcie din România, precum copiii, romii și persoanele cu dizabilități[21].

- Cea mai mare rată a sărăciei copiilor din UE în 2016 (49,2%) adică unul din doi copii[22].
- 78% dintre romi sunt în pericol de sărăcie (35% pentru neromi); peste 60% dintre romi s-au culcat flămânzi cel puțin o dată pe lună (mai puțin de 20% pentru neromi[23]).

[21] Potrivit EUROSTAT, România se află pe primul loc în UE la riscul de sărăcie, iar grupurile menționate, alături de populația din mediul rural sunt afectate disproportional de sărăcie.

[22] FRA, Combating child poverty: an issue of fundamental rights, 2018, p. 16, disponibil la: <http://fra.europa.eu/en/publication/2018/child-poverty>.

[23] Raport World Vision, 2019, disponibil la <https://www.sdgwatcheurope.org/.../06/13.3.a-report-RO.pdf>.

Datele colectate la nivel național arată același lucru: "Pe baza pragului național al sărăciei absolute determinată pe baza consumului din anul 2013, cetățenii de etnie romă sunt expuși unui risc de sărăcie de zece ori mai mare decât restul populației. În timp ce rata calculată pentru populația romă a fost de 33%, rata sărăciei pentru restul populației a fost de 3,4%. Îngrijorător este faptul că riscul de sărăcie este extrem de mare pentru copiii romi – rata de sărăcie în cazul lor este de 37,7%, în timp ce rata națională a sărăciei este de doar 4,3%"[24].

De menționat aici că sărăcia este atât o cauză, cât și un efect al discriminării și că toate celelalte aspecte fiind la fel (vârstă, gen, nivel educațional, compunerea gospodăriei, comunitatea, localizarea geografică) romii au un risc cu 38% mai mare să fie în risc de sărăcie strict din cauza unor factori precum discriminare, norme sociale, credințe și valori. [25]

a. **Municipii.** Din cele 82 de hotărâri la nivel de municipiu, în 15 hotărâri sunt menționate persoanele care nu realizează venituri, acestea primind punctaj nul sau minimal. De asemenea, cu privire la hotărârile care prevăd limite numerice la cuantumul veniturilor, 7 hotărâri acordă punctaj prioritar persoanelor cu venituri mici, iar în 10 hotărâri se acordă punctaj minimal acestora. Majoritatea hotărârilor nu prevăd limite numerice, fiind folosite formulări precum "venit mai mic decât venitul net minim pe economie" sau "venit mai mic decât salariul minim pe economie".

[24] Strategia Națională privind Incluziunea Socială și Reducerea Sărăciei 2015-2020, http://www.mmuncii.ro/j33/images/Documente/Familie/2016/StrategyVolIIRO_web.pdf

[25] World Bank. Achieving Roma Inclusion in Romania : What Does It Take?. Washington, DC, 2014, p. 12, disponibil la: <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/18663>

Includem, cu titlu de exemplificare, câteva dintre HCL-urile analizate – secțiunea "Venituri":

N.c.	MUNICIPII	JUDEȚ	HCL	Venit
1.	Adjud	Vrancea	HCL nr. 143/2016	Venitul cuprins între 0-250 lei - 10 puncte, peste 500 lei - 6 puncte
2.	Alba Iulia	Alba	HCL nr. 216/2021	Venit net între 601-1400 lei - 30 puncte, (...) venit net sub 142 lei - 0 puncte
3.	Brad	Hunedoara	HCL nr. 90/2020	Venit sub 100 lei - 1 punct, între 501-700 lei - 15 puncte, între 701 și 900 lei - 12 puncte, între 901-1100 lei - 9 puncte, beneficiar de venit minim garantat - 5 puncte
4.	Caracal	Olt	HCL nr. 158/2019	Au acces la locuință socială persoanele cu nu mai puțin de 750 lei venit pentru o singură persoană. Venit între 750 lei și 799,99 lei - 5 puncte
5.	Caransebeș	Caraș-Severin	HCL nr. 79/2014	Familii/persoane beneficiare de venit minim garantat - 25 puncte, venit mai mic decât salariul minim pe economie - 15 puncte
6.	Dej	Cluj	HCL nr. 72/2012	Venituri mai mici decât venitul minim pe economie - 20 puncte, între venitul minim și mediu pe economie - 15 puncte, persoane fără venit, așa cum reiese din declarația pe proprie răspundere dată în fața funcționarului sau beneficiare de venit minim garantat conform Legii nr. 416/2001 republicată – 10 puncte
7.	Deva	Hunedoara	HCL nr. 415/2020	Nu realizează venituri - 0 puncte, venit între salariul minim și salariul mediu net lunar pe economie - 10 puncte
8.	Dorohoi	Botoșani	HCL nr. 45/2021	Venit net între 1.387-3.395 lei - 10 puncte, (...) venit net sub 142 lei - 1 punct
9.	Gheorgheni	Harghita	HCL nr. 95/2015	Venit mediu net lunar pe persoană, sub nivelul câștigului salarial mediu net lunar pe economie - 10 puncte; Venit mediu net lunar pe persoană, sub 1/2 din nivelul câștigului salarial mediu net lunar pe economie - 20 puncte
10.	Hunedoara	Hunedoara	HCL nr. 434/2017	Familii dependente social - 10 puncte, (...) venitul peste 350 lei - 4 puncte
11.	Orăștie	Hunedoara	HCL nr. 6/2017	Venitul net realizat pe membru de familie pe ultimele 12 luni sub nivelul mediu net lunar pe total economie - 6 puncte, venitul net realizat pe membru de familie pe ultimele 12 luni sub nivelul câștigului salarial minim net lunar pe total economie - 4 puncte, persoane beneficiare de ajutor social, indemnizații sau beneficiare de venit minim garantat, persoane fără venit - 2 puncte
12.	Ploiești	Prahova	HCL nr. 332/2020	Modalitatea de realizare a veniturilor: Persoane care desfășoară activități aducătoare de venit (salariați, persoane fizice autorizate) - 10 puncte, pensionari și șomeri - 8 puncte, persoane fără venit - 4 puncte, persoane care sunt încadrate în grad de handicap - 1 punct. Situație materială: sub 600 lei - 2 puncte, între 1001-1500 lei - 10 puncte, între 1501-2000 lei - 8 puncte
13.	Rădăuți	Suceava	HCL nr. 108/2016	Cu 10% mai mic decât VMNL - 2 puncte, cu 30% mai mic decât VMNL - 6 puncte
14.	Turda	Cluj	HCL nr. 55/2021	Venit mediu net lunar pe membru de familie mai mic decât venitul net minim pe economie - 15 puncte, fără venituri sau alte mijloace materiale - 0 puncte, persoane și familii care au sau au avut datorii la Primăria Municipiului Turda - minus 15 puncte

b. Orașe. Din cele 51 de hotărâri disponibile la nivel de oraș, **12 hotărâri** includ criteriul privind veniturile. Astfel, din cele 12 hotărâri, **6 hotărâri** menționează persoanele care nu realizează venituri, acestea primind punctaj nul sau minimal în 5 dintre ele. De asemenea, cu privire la hotărârile care prevăd limite numerice la cuantumul veniturilor, **5 hotărâri** acordă punctaj minimal persoanelor cu venituri mici.

În mod pozitiv, specific la acest criteriu, Hotărârea nr. 141/2008[26] a orașului Hârșova din județul Constanța se remarcă într-un mod antitetic față de restul hotărârilor prin acordarea punctajului maxim persoanelor care nu produc niciun venit.

Includem cele 12 HCL analizate, la secțiunea "Venituri":

N.c.	ORAȘ	JUDEȚ	HCL	Venit
1.	Breaza	Prahova	HCL nr. 9/2016	Până la salariul minim pe economie inclusiv - 5 puncte; (...) peste salariul mediu pe economie - 15 puncte
2.	Cernavodă	Constanța	HCL nr. 192/2016	Sub salariul minim pe economie - 4 puncte
3.	Chitila	Ilfov	HCL nr. 61/2020	Fără venit - 1 punct , mai mic decât ajutorul social inclusiv - 1 punct, mai mare decât salariu minim pe economie și mai mic decât nivelul salariului mediu net lunar - 10 puncte
4.	Copșa Mică	Sibiu	HCL nr. 42/2012	Mai mic decât salariul minim net pe economie - 3 puncte, mai mare decât salariul minim net pe economie - 9 puncte
5.	Curtici	Arad	HCL nr. 182/2018	Sub 100 lei - 1 punct, între 201-300 lei - 3 puncte, între 401 lei și nivelul maxim prevăzut în metodologie - 1 punct
6.	Hârșova	Constanța	HCL nr. 141/2008	Fără venit - 100 puncte , (...) 536lei/pers/lună-792 lei/pers/lună - 30 puncte
7.	Ineu	Arad	HCL nr. 204/2016	Nu realizează venituri - 0 puncte , (...) venitul mediu net/membru de familie peste 1000 lei - 40 puncte
8.	Mioveni	Argeș	HCL nr. 110/2017	Nu realizează venituri - 0 puncte , (...) venit mediu net/membru de familie peste 400 lei - 6 puncte
9.	Ocna Mureș	Alba	HCL nr. 77/2019	Venit net între 501-1200 lei - 10 puncte, (...) venit net sub 142 lei - 0 puncte
10.	Odobești	Vrancea	HCL nr. 16/2018	Salariat - 10 puncte, pensionar - 5 puncte, beneficiar ajutor social - 1 punct, fără venit - 0 puncte
11.	Șomcuta Mare	Maramureș	HCL nr. 21/2016	Nu realizează venituri - 0 puncte , venit mediu net/membru de familie de la 0-250 lei - 2 puncte, (...) venit mediu net/membru de familie peste 400 lei - 7 puncte
12.	Târgu Neamț	Neamț	HCL nr. 194/2018	Mai mic decât venitul minim net pe membru de familie - 6 puncte, între venitul minim net și venitul mediu net pe membru de familie - 7 puncte

[26] Disponibilă la secțiunea "Arhivă": <https://primaria-harsova.ro/arhiva>.

IV. Stare civilă. Criterii și punctaje

Persoanele necăsătorite, divorțate, văduve sau care trăiesc în uniune consensuală primesc punctajul minimal în toate hotărârile care includ criteriul stării civile. Se remarcă, în mod pozitiv, includerea familiilor monoparentale în hotărâri cu punctaje majoritar superioare.

Chiar dacă starea civilă pare să fie un criteriu neutru de selecție, acest criteriu are un efect de discriminare indirectă față de alte tipuri de familie decât familia recunoscută ca familie de către aceste hotărâri, de către criteriile de selecție, și de către formularul de aplicație. Este un criteriu de discriminare indirectă și față de persoanele din comunitatea LGBTQ+ cărora le este încălcat dreptul de a se căsători sau de a adopta un copil, în calitate de cuplu. Ar fi fost corect ca acest criteriu să se definească de exemplu astfel, *Persoanele care compun gospodăria ce aplică pentru locuință socială*, utilizând terminologia folosită de Recensământul românesc[27].

a. Municipii. Din cele 82 de hotărâri de consilii locale, 65 de hotărâri conțin criteriul privind starea civilă.

Este de remarcat faptul că 44 de hotărâri includ categoria familiilor monoparentale. Dintre acestea, 24 hotărâri acordă familiilor monoparentale punctaj superior, însă există 10 cazuri în care hotărârile acordă familiilor monoparentale punctaj mai mic față de categoria persoanelor căsătorite, iar în 10 cazuri punctajele pentru ambele categorii sunt egale.

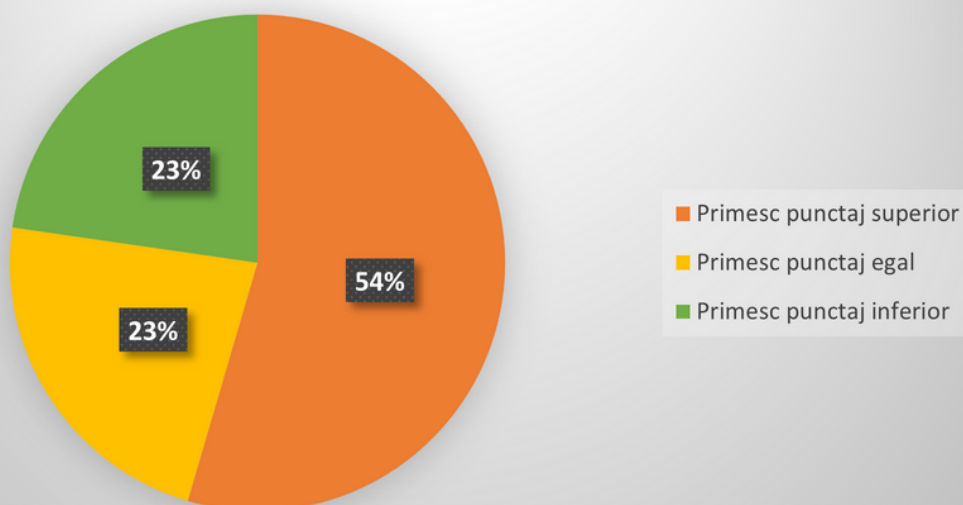
De exemplu, Hotărârea nr. 173/2021[28], din Municipiul Slatina acordă unei persoane căsătorite fără copii - 10 puncte, familii monoparentale - 10 puncte, persoane căsătorite cu copii - 15 puncte, iar unei persoane necăsătorite /văduve/divorțate, fără copii în întreținere - 5 puncte.

[27] Vezi ROMACT, *Criterii de atribuire a locuințelor sociale. GHID pentru autorități publice*, https://coe-romact.org/sites/default/files/romact_resources_files/ROMACT%20Guide%20on%20Social%20Housing.pdf

[28] Disponibilă la: http://www.primariaslatina.ro/images/dispozitii/h_173_270421.pdf

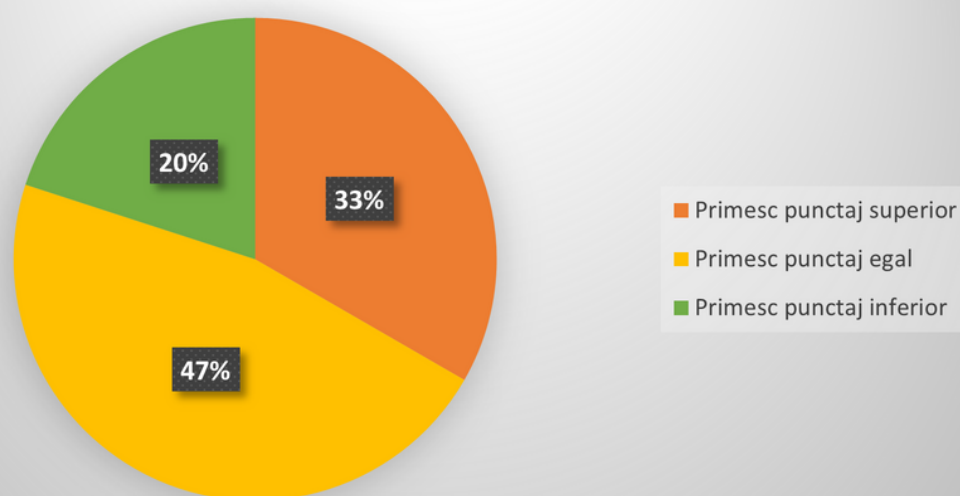
Familie monoparentală - Municipii

b. Orașe. Din cele 51 de hotărâri de Consilii Locale, 48 de hotărâri conțin criteriul privind starea civilă. Este de remarcat faptul că 30 de hotărâri includ categoria familiilor monoparentale. Dintre acestea, 10 hotărâri acordă familiilor monoparentale punctaj superior, însă există 6 cazuri în care hotărârile acordă familiilor monoparentale punctaj mai mic față de categoria persoanelor căsătorite, iar în 14 cazuri punctajele pentru ambele categorii sunt egale.

De exemplu, Hotărârea nr. 204/2016[29] a orașului Ineu din județul Arad acordă pentru Familie formată din soț și soție - 20 puncte, pentru familie monoparentală - 10 puncte, iar pentru persoane singure - 8 puncte.

Familie monoparentală - Orașe

[29]Disponibilă, fără anexe, la: <http://primariaineu.ro/wp-content/uploads/2017/06/Sedinta-23.12.2016HOT.197-204.pdf>

V. Loc de muncă sau domiciliu.

Criteria și punctaje

O parte dintre HCL-urile analizate include criteriul duratei domiciliului, respectiv un punctaj crescător în funcție de numărul de ani în care o persoană a avut domiciliul în acea localitate. Acesta este un criteriu nejustificat și neproportional. Neavând motivarea lui, putem constata doar efectul, care premiaza calitatea de a avea domiciliul într-un oraș/ municipiu în detrimentul celor mutați recent. Prin punctarea duratei stabilirii domiciliului pe raza unităților administrativ teritoriale sunt dezavantajate persoanele a căror *situație economică nu le permite accesul la o locuință în proprietate sau închirierea unei locuințe în condițiile pieței*[30][31]. În plus, în 16 administrații locale este prevăzut drept criteriu restrictiv domiciliul pe raza UAT, deși eliberarea unui document de identitate permanent depinde de proprietatea asupra unei locuințe sau de bunăvoința unei persoane cu proprietate de a lua în spațiu o altă persoană.

Tot la această secțiune din anexa cu criteriilor, autoritatea locală, în peste **40 de hotărâri**, a inclus și criteriul locului de muncă pe care l-a punctat (fără a

motiva din ce considerent), de la caz la caz, din perspectiva locației locului de muncă (să fie în municipiul sau orașul respectiv, precizând chiar să includă și instituții sau agenți economici cu sediul acolo) sau din perspectiva veniturilor, punctând existența unui loc de muncă, cu contract de muncă, cu vechime mai mare sau mai mică, a solicitantului sau a soției/ soțului solicitantului etc. în defavoarea unei persoane cu indemnizație de dizabilitate/ invaliditate, a unui șomer etc., care uneori nici nu sunt menționați, așadar sunt punctați suplimentar doar salariații.

Municipiul Arad (HCL nr. 52/2016) se află în situația singulară în care punctează persoanele născute în județul Arad.

Un astfel de criteriu nu doar contravine vocației locuinței sociale, dar este discriminatoriu, indirect, față de minoritatea romă. Potrivit datelor din Strategia Națională de incluziune a romilor, 10% dintre romi au avut contract de muncă pe perioadă nedeterminată și 52% au declarat că nu și-au găsit loc de muncă în ultimii doi ani, în vreme ce „60% dintre gospodăriile rome trăiesc dintr-un venit lunar mai mic decât un salariu minim” și „45% dețin doar slujbe ocazionale sau temporare (față de 5% dintre români)”[32]

[30] Art. 2 lit. c) din Legea locuinței nr. 114/1996.

[31] O altă potențială explicație a acestui criteriu se oferă în *Raport de monitorizare a politicilor privind locuirea și incluziunea romilor după angajare* realizat de Fundația HEKS / EPER România și Centrul de Resurse pentru Comunitățile de Romi (CRCR) în cadrul proiectului HOPE, disponibil la: <http://www.heks-eper.ro/wp-content/uploads/2021/04/HEKS-raport-de-monitorizare-A4-RO-1.pdf>

[32] *Vezi Strategia Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2014-2020*, disponibil la: http://www.anr.gov.ro/docs/Site2014/Strategie/Strategie_final_18-11-2014.pdf

a. Municipii. În 9 hotărâri este premiată durata stabilirii domiciliului în orașele respective, în 6 hotărâri este punctat solicitantul care este angajat în baza unui contract de muncă, iar în 3 hotărâri este prioritizat solicitantul angajat în instituții publice de interes național și comunitar cu sediul în acel municipiu (vezi mai jos, în secțiunea "Alte criterii" și alte hotărâri în acest sens).

Iată o scurtă selecție, pentru exemplificare, din cele 31 de HCL-uri identificate cu acest criteriu:

N.c.	MUNICIPIU, JUDEȚ	HCL	Loc de muncă/Domiciliu
1.	Câmpulung, Argeș	HCL nr. 11/2017	Domiciliu: în municipiul Câmpulung - perioadă cuprinsă între 1-2 ani - 2 puncte, perioadă mai mare de 2 ani - 5 puncte. Loc de muncă: în municipiul Câmpulung - 5 puncte, în altă localitate - 2 puncte.
2.	Curtea de Argeș, Argeș	HCL nr. 62/2020	Salariați - 10 puncte. Șomeri, persoane beneficiare de ajutor social/indemnizații - 5 puncte.
3.	Beiuș, Bihor	HCL nr. 153/2019	Calitate de angajat/pensionar - 5 puncte, fără loc de muncă - 1 punct.
4.	Salonta, Bihor	HCL nr. 171/2009	Locul de muncă, dovedit cu adeverință pe ultimele 12 luni - 15 puncte.
5.	Dorohoi, Botoșani	HCL nr. 45/2021	Cu loc de muncă în municipiul Dorohoi - ambii soți - 10 puncte, cu loc de muncă în municipiul Dorohoi - unul dintre soți - 7 puncte.
6.	Brașov, Brașov	HCL nr. 434/2020	Persoane care lucrează cu contract de muncă - 250 puncte. Vechime domiciliu pe raza municipiului Brașov - peste 10 ani - 150 puncte, peste 5 ani - 100 puncte, peste 1 an - 50 puncte
7.	Câmpia Turzii, Cluj	HCL nr. 68/2021	Salariat/cu venituri supuse impozitării - 15 puncte, pensionar - 10 puncte, alte situații - venit minim garantat, indemnizații handicap/invaliditate - 5 puncte
8.	Constanța, Constanța	HCL nr. 6/2018	Persoane care au domiciliul pe raza municipiului Constanța: 1-5 ani - 1 punct, (...) peste 15 ani - 20 puncte
9.	Sfântu Gheorghe, Covasna	HCL nr. 97/2015	Criterii obligatorii: domiciliu stabil în municipiul Sfântu Gheorghe în ultimii 10 ani.
10.	Târgu Secuiesc, Covasna	HCL nr. 88/2013	Reședința în mun. Tg. Secuiesc de peste 15 ani - 20 puncte. Reședința în mun. Tg. Secuiesc între 15 și 5 ani - 15 puncte. Reședința în mun. Tg. Secuiesc sub 5 ani - 10 puncte. Loc de muncă în mun. Tg. Secuiesc - 25 puncte. Pentru șomeri cărora li s-a desfășurat contractul de muncă în ultimele 12 luni - 20 puncte. Pensionari - 25 puncte.
11.	Deva, Hunedoara	HCL nr. 415/2020	Titularul cererii cu domiciliul în Municipiul Deva - 15 puncte, titularul cererii cu reședința în Municipiul Deva - 5 puncte, titularul cererii cu carte de identitate provizorie pe municipiul Deva - 0 puncte.
12.	Pașcani, Iași	HCL nr. 87/2018	Loc de muncă: în municipiul Pașcani - instituții publice de interes național și comunitar - 10 puncte, agenți economici - 5 puncte, alte situații - 2 puncte , în altă localitate - 2 puncte ³³ .
13.	Baia Mare, Maramureș	HCL nr. 415/2016	Participarea la cursuri de formare profesională și de calificare, recunoscute legal - 10 puncte. Solicitantul are un loc de muncă stabil și realizează venituri constante - 10 puncte.
14.	Drobeta-Turnu Severin, Mehedinți	HCL nr. 27/2018	Pentru fiecare membru de familie salariat în baza unui contract de muncă pe perioadă nedeterminată - câte 3 puncte.
15.	Târgu Mureș, Mureș	HCL nr. 148/2001	Vechime: Peste 10 ani vechime în câmpul muncii - 20 puncte, persoane fără loc de muncă - 5 puncte. Sursă venit: pensionari, ambii soți cu loc de muncă și familii monoparentale cu loc de muncă - 30 puncte, soț sau soția angajat - 20 puncte, șomeri - 10 puncte
16.	Mediaș, Sibiu	HCL nr. 370/2020	Persoanele încadrate în muncă - 40 puncte. Persoane aflate în incapacitate de muncă și beneficiază de pensie de invaliditate, dovedită cu decizie emisă de medicul expert al asigurărilor sociale - 20 puncte.

[33] Același criteriu se regăsește și la Roman (jud. Neamț) – HCL nr. 53/ 2020 și la Marghita (jud. Bihor) – HCL nr.15/2016.

b. Orașe. În 6 hotărâri se prioritizează persoanele care lucrează la instituții bugetare/publice de interes național sau comunitar, în vreme ce persoanele aflate în “alte situații” sau care nu au un loc de muncă primesc punctaj minimal. De asemenea, în alte 8 hotărâri se premiază durata domiciliului/reședinței solicitantului în orașele respective.

Iată o scurtă selecție, pentru exemplificare, din cele 23 de HCL-uri identificate cu acest criteriu:

N.c.	ORAȘ, JUDEȚ	HCL	Loc de muncă/domiciliu
1.	Băile Olănești, Vâlcea	HCL nr. 29/2021	Domiciliul în orașul Băile Olănești - 10 puncte; domiciliul în altă localitate, dar lucrează în orașul Băile Olănești - 1 punct; Durata domiciliului/reședinței actual(e) în orașul Băile Olănești: peste 4 ani - 10 puncte; între 2 și 4 ani - 5 puncte; sub 2 ani - 0 puncte. locul de muncă în orașul Băile Olănești - 10 puncte; în altă localitate - 5 puncte.
2.	Balș, Olt	HCL nr. 32/2017	Loc de muncă: cu loc de muncă în orașul Balș: - instituții publice de interes național și comunitar - 15 puncte; agenți economici - 10 puncte; alte situații - 2 puncte; - cu loc de muncă în afara localității - 10 puncte. Domiciliul: în orașul Balș - 10 puncte; în altă localitate - 2 puncte
3.	Beclean, Bistrița-Năsăud	HCL nr. 54/2010	Solicitantul sau soț/soția să facă dovada că sunt locuitori ai orașului Beclean, cu o vechime de cel puțin 20 ani.
4.	Ghimbav, Brașov	HCL nr. 27/2016	Solicitant cu domiciliul stabil în orașul Ghimbav de peste 15 ani - 60 puncte, solicitant cu domiciliul stabil în orașul Ghimbav între 10-15 ani - 45 puncte, (...) solicitant cu domiciliul stabil în orașul Ghimbav mai mic de 2 ani - 0 puncte
5.	Jibou, Sălaj	HCL nr. 91/2021	Loc de muncă: cu loc de muncă și domiciliul în orașul Jibou - 10 puncte, cu loc de muncă în orașul Jibou și domiciliul în altă localitate - 0 puncte, cu domiciliul în Jibou și loc de muncă în altă localitate - 0 puncte
6.	Mizil, Prahova	HCL nr. 63/2019	Domiciliu/reședința: în orașul Mizil - 10 puncte, în altă localitate, dar lucrează în orașul Mizil - 1 punct. Durata domiciliului/reședinței în orașul Mizil: peste 4 ani - 10 puncte, între 2-4 ani - 5 puncte, sub 2 ani - 0 puncte. Locul de muncă: în orașul Mizil - 10 puncte, în altă localitate - 5 puncte
7.	Petrila, Hunedoara	HCL nr. 190/2013	Locul de muncă: instituție bugetară - 10 puncte, regii autonome - 7 puncte, societăți comerciale/asociații familiale - 6 puncte, fără loc de muncă - 1 punct.
8.	Șomcuta Mare, Maramureș	HCL nr. 21/2016	Solicitanți care lucrează cu contract de muncă - 50 puncte. Participare la cursuri de formare profesională și de calificare, recunoscute în mod oficial cu acte justificative în acest sens - 10 puncte; Solicitantul are un loc de muncă stabil și realizează venituri constante, dovedite cu acte justificative - 10 puncte
9.	Uricani, Hunedoara	HCL nr. 5/2017	Locul de muncă - dovedit cu adeverință pe ultimele 12 luni - 15 puncte. Cursuri de calificare și perfecționare la locul de muncă - 8 puncte

VI. Alte situații. Criterii și punctaje

O serie de criterii suplimentare discriminatorii au fost identificate în majoritatea HCL-urilor (în 52 din 82 la municipii și în 27 din 51 la orașe) care se adaugă celor deja prezentate mai sus. Menționăm că nu le-am listat pe toate și că ne-am axat pe cele care se întâlnesc frecvent. Așa cum se întâmplă la nivel general de HCL, și la această secțiune, de cele mai multe ori, două sau mai multe dintre aceste criterii se regăsesc în cadrul aceleiași hotărâri, ducând la discriminare multiplă sau intersecțională. Toate arată o condiționare din partea autorității locale a dreptului la locuire (în cazul de față acces la o locuință socială) de un model de cetățean dorit și imaginat de autoritatea locală după propriile criterii considerate dezirabile.

Cazuri de excelență

Similar altora, acest tip de criterii regăsite în HCL-uri contravine flagrant vocației locuinței sociale, așa cum este ea definită prin lege, potențând ideea că locuința socială trebuie să fie meritorie, dincolo sau chiar în defavoarea aspectelor evidente care arată că o persoană face parte dintr-un grup vulnerabil, solicitant eligibil. Ne referim la includerea cazurilor de excelență, menite să premieze persoanele care contribuie la creșterea prestigiului unităților administrativ teritoriale, deseori punctajele acordate excedându-le pe ale altor categorii de beneficiari eligibili. Prezumăm că, de vreme ce persoana respectivă a avut performanțe intelectuale, culturale, sportive, civice, își poate permite plata unei chirii, spre deosebire de persoanele mai puțin „merituoase”, fără studii, fără posibilitatea demonstrării vechimii în muncă și aflate în așezări informale. Ceea ce omit instituțiile primăriilor este vocația locuinței sociale, respectiv aceea de a fi socială și nu un premiu acordat pentru nivelul de studii sau creșterea prestigiului orașului. Locuința socială nu este un premiu de bună-purtare, ci o măsură de natură socială prin care se pune în practică, în concret, dreptul la locuire ca parte fundamentală a dreptului la viață privată.

Calitatea de funcționar public sau expert/ specialist

Corelat cu domiciliul în anumite HCL-uri (vezi mai sus) sau cu un criteriu de performanță în altele, într-un număr semnificativ de hotărâri sunt prioritizati funcționarii publici, experți, profesioniști, angajați în instituții (dar nu numai) de pe raza municipiului sau a orașului respectiv. Criteriul acordării unui punctaj suplimentar persoanelor angajate în administrația locală sau centrală constituie de fapt o preferință pentru această categorie de persoane, practic pentru colegii decidenților din cadrul autorității locale și din cadrul altor instituții, față de restul populației. Această preferință nu este justificată obiectiv și contravine prevederilor art. 2 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, precum și art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului[34].

"Interesul" pentru școală

Prejudecățile față de romi și rasismul antirom, dublate de neînțelegerea conceptului de locuință socială, a

vocației pentru aceasta și a faptului că nu se acordă pe criteriul de merit (nici în general, nici punctual, stabilit de o autoritate sau alta) se regăsesc într-o serie de criterii care vizează "interesul pentru școală", fie prin acordare de punctaj pentru demonstrarea acestui "interes", fie prin depunere în situația constatării absenței lui. Este un criteriu discriminatoriu și arbitrar: aditional stării de sărăcie accentuate, copiii romi se regăsesc într-o situație educațională de vulnerabilitate extremă. Diferențele dintre copiii ne-romi și cei romi în educație persistă: un procent de 77% dintre elevii romi care au terminat învățământul secundar gimnazial nu sunt încadrați în alte forme de învățământ sau de formare profesională, comparativ cu 19% din populația generală care se află în această situație. În România, la nivelul anului 2016, copiii romi cu vârstă mai mare de 4 ani participau la educația preșcolară în procent de 38% față de 88% în cazul copiilor majoritari [35]. O cauză majoră o reprezintă segregarea școlară a copiilor romi, descrisă de Consiliul Europei ca "cea mai gravă formă a discriminării și o violare serioasă a drepturilor copiilor în cauză" [36]. Datele din teren arată în mod îngrijorător, nu doar că segregarea persistă, dar și că la nivel european procentul școlilor și al claselor segregate a crescut[37].

[34] Studiul CRJ, „Dreptul la locuire adecvată în municipiul București”, <https://www.crj.ro/wp-content/uploads/2020/02/bucuresti-final.pdf>

[35] European Union Fundamental Rights Agency, Fundamental Rights - Report 2018, Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2018

[36] Council of Europe, *Fighting school segregation in Europe through inclusive education: a position paper*, 2017

[37] Vezi studiul „Nediscriminarea în educație. O analiză a situației actuale din perspectiva nediscriminării în mai multe sectoare ale sistemului educațional românesc”, Centrul de Resurse Juridice, 2020, disponibil la https://www.crj.ro/wp-content/uploads/2020/03/Studiu-nediscriminarea-in-educatie_final2020.pdf

Lipsa debitelor

Printre criteriile de acces la locuințe se indică obligația solicitantului de a nu avea debite restante la bugetul local și la furnizorii de utilități publice, un criteriu asupra căruia Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării [38] s-a pronunțat deja că

reprezintă discriminare conform art. 2, alin. 3 și 4 din OG nr.137/2000[39] în urma sesizării privind Hotărârea Consiliului Local al Municipiului Focșani nr. 277/2017 care îl include.

Hotărârea CNCD a fost menținută la fond, de către Curtea de Apel Galați și a rămas definitivă ca urmare a soluționării recursului de către Înalta Curte de Casație și Justiție. Instanța de fond și, ulterior ÎCCJ, au reținut cu privire la legitimitatea scopului urmărit și la adecvarea și necesitatea metodelor utilizate pentru atingerea scopului, faptul că: *obligația impusă prin Decizia nr.20/2017 de Camera de Conturi Vrancea constând în luarea măsurilor pentru obținerea de titluri executorii în vederea recuperării creanțelor reprezentând utilități achitate centralizate de entitate și nerecuperate de la locatarii blocurilor de locuințe nu este în măsură a constitui o justificare obiectivă a unui scop legitim pentru adoptarea criteriilor de atribuire a locuinței sociale, precum și lipsa de relevanță a aspectelor privind eficiența măsurii și faptul că o parte din solicitanții de locuințe sociale au înțeles să-și achite aceste datorii sau nu au mai formulat cereri de atribuire a unei locuințe sociale.*

Mai mult, ÎCCJ susține faptul că, deși scopul invocat (recuperarea unor creanțe) poate fi considerat legitim, mijloacele utilizate nu au fost necesare și adecvate, respectiv nu poate fi condiționată aplicarea unor prevederi legale (accesul la locuințe sociale) de executarea unei datorii. Prin urmare, există o lipsă de proporționalitate între scopul vizat (plata datoriilor) și măsura adoptată prin HCL.

[38] Vezi CNCD Hotărârea nr. 156/2018 disponibilă la <https://www.cncd.ro/wp-content/uploads/2020/12/Hotarare-156-18.pdf>, Petent: Asociația Juriștilor Romi ROMAJUST

[39] (3) *Sunt discriminatorii, potrivit prezentei ordonanțe, prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane, pe baza criteriilor prevăzute la alin. (1), față de alte persoane, în afara cazului în care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare.*

(4) *Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale.*

Hotărârea Consiliului Local al Municipiului Focșani nr. 277/2017 și-a încetat aplicabilitatea la data de 30 septembrie 2021, prin adoptarea Hotărârii nr. 233/2021 privind aprobarea Regulamentului pentru repartizarea și închirierea locuințelor sociale aparținând Municipiului Focșani. Deși a fost eliminat criteriul privind obligativitatea solicitantului de a nu avea debite restante la bugetul local și la furnizorii de utilități publice, a fost introdus un nou criteriu de acces la locuință: "Să nu figureze în evidențele fiscale ale Municipiului Focșani cu amenzi privind tulburarea ordinii și liniștii publice și/sau nerespectarea Hotărârii Consiliului Local nr. 25/26.01.2017 - obligațiile cetățenilor privind gospodărirea Municipiului Focșani." În fapt, rațiunea debitelor restante la bugetul local este menținută în noua Hotărâre a Consiliului Local al Municipiului Focșani.

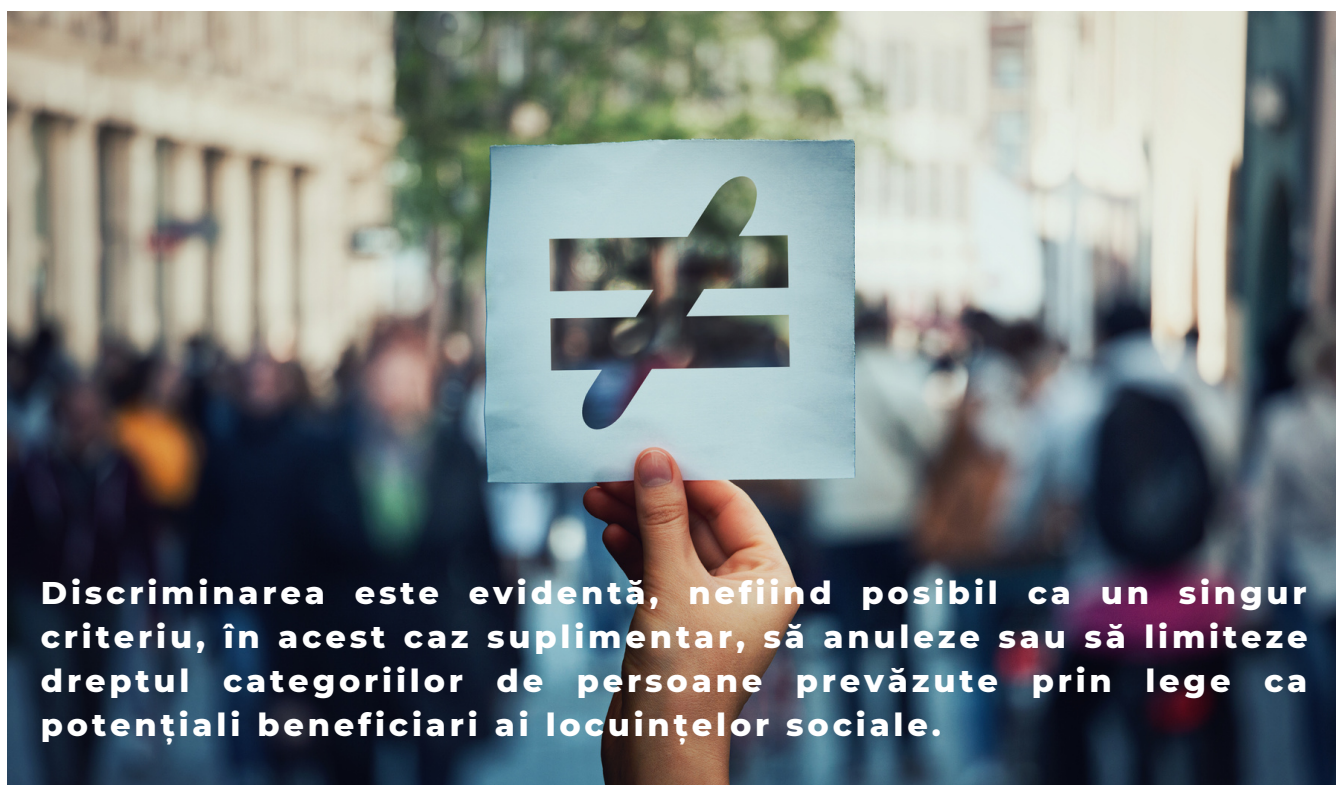
"Comportament antisocial"

Unul din criteriile întâlnite la 6 hotărâri (1 municipiu și 5 orașe) se referă la **comportament antisocial/fapte antisociale**[40]. Acest criteriu este prevăzut fie ca o formă de depunere, fie ca anulare a eligibilității applicantului/ aplicantei la o locuință socială, astfel:

HCL nr. 216/2021, Alba-Iulia (jud. Alba): "Se depunțează cu 30 puncte persoanele care au primit amenzi în ultimul an calendaristic pentru comportament antisocial".

- HCL nr. 141/2008, Hârșova (jud. Constanța): " Titularul cererii sau alți membri ai familiei care locuiesc și gospodăresc împreună cu titularul cererii, dacă sunt în evidențele primăriei orașului Hârșova ca fiind sancționați pentru fapte antisociale - **sancțiunea este excluderea de pe lista de priorități privind atribuirea unei locuințe sociale.**"
- HCL nr. 77/2019, Ocna Mureș (jud. Alba): "Se depunțează cu 10 puncte persoanele care au primit amenzi în ultimul an calculat de la data evaluării pentru comportament antisocial"
- HCL nr. 9/2021, Țândărei (jud. Ialomița): "Situații care conduc la refuzul prelungirii contractelor: Titularul contractului, copiii sau alți membri ai familiei care locuiesc și gospodăresc împreună cu titularul contractului sunt surprinși practicând cerșetoria sau săvârșesc alte fapte antisociale pe raza orașului Țândărei".
- HCL nr. 29/2021, Băile Olănești (jud. Vâlcea): "Persoanele care au primit amenzi în ultimul an pentru comportamentul antisocial - depunere 10 puncte"
- HCL nr. 63/2019, Mizil (jud. Prahova): "Persoanele care au primit amenzi în ultimul an pentru comportamentul antisocial - depunere 10 puncte"

[40] Am încadrat aici strict HCL-urile care folosesc terminologia de "anti-social", dar există și o serie de HCL-uri cu același criteriu restrictiv pentru "condamnări în urma unor amenzi pentru sau fapte privind tulburarea liniștii și ordinii publice".

Discriminarea este evidentă, nefiind posibil ca un singur criteriu, în acest caz suplimentar, să anuleze sau să limiteze dreptul categoriilor de persoane prevăzute prin lege ca potențiali beneficiari ai locuințelor sociale.

Lipsa de proporționalitate, cât și relevanța sunt extrem de problematice, de asemenea. Pe de o parte, din perspectiva definirii comportamentului antisocial (care nu apare ca atare în lege) unde avem o definiție din Dicționarul explicativ al limbii române conform căreia "antisocial"[41] înseamnă "care se abate de la regulile de bună conviețuire în societate, care este dăunător societății". Cum stabilește autoritatea locală încadrarea în această definiție? Și care este legătura dintre o definiție și un acces la un drept stabilit prin lege?

Acest criteriu se corelează cu un altul discriminatoriu (necuantificat aici) care apare într-o serie de HCL-uri care condiționează, limitează sau restricționează accesul la o locuință socială de condamnări, amenzi, sesizări etc. care țin de tulburarea liniștii și ordinii publice. O situație specială o reprezintă HCL nr.27/2018, Drobeta-

Turnu Severin (jud. Mehedinți), unde acest criteriu este înglobat în termenul de „garanții morale” și explicat, respectiv: *"Garanții morale privind conviețuirea în comun și grija față de proprietatea publică (persoane fără cazier judiciar, persoane fără fapte contravenționale și penale în cazierul juridic, fără amenzi contravenționale) - 1 punct"*.

a. Municipii. În 11 hotărâri apare „cazul de excelență” prin care se punctează „situațiile solicitanților care și-au adus contribuția la creșterea prestigiului orașului sau a țării, prin performanțe intelectuale, culturale, sportive, civice, etc.” Criteriul elitist, care se manifestă prin acordarea de punctaj pentru performanțe deosebite la sport sau olimpiade, este regăsit în 5 hotărâri de consilii locale.

[41] Dicționarul explicativ al limbii române, Ediția a III-a, Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, București 2016, pagina 54.

Într-o altă hotărâre sunt acordate puncte fiecărui membru al familiei care posedă diplome olimpice, sportive și culturale naționale și internaționale.

Iată câteva exemple:

- HCL nr. 86/2010, Reșița (jud. Caraș-Severin): „*Cetățeni de onoare - 20 puncte.*”;
- HCL nr. 87/2018, Pașcani (jud. Iași): „*Cazuri de excelență: cazurile solicitanților care și-au adus aportul la creșterea prestigiului municipiului Pașcani sau a țării prin performanțe intelectuale, sportive, civice, etc. - 15 puncte*” (situație similară cu HCL nr. 57/2021, Sibiu, jud. Sibiu);
- HCL nr. 21/2012, Târgu Jiu (jud. Gorj): „*Cazuri de excelență: la latitudinea comisiei - 0-30 puncte*”;
- HCL nr. 286/2016, Giurgiu (jud. Giurgiu): „*Cazuri de excelență: la latitudinea comisiei*”;
- HCL nr. 90/2020, Brad (jud. Hunedoara): „*Sportivi de performanță cu rezultate deosebite recunoscute pe plan național și/sau internațional, legitimați la cluburi sportive: clasați pe podium la competiții naționale - 5 puncte, clasați pe podium la competiții internaționale - 8 puncte, clasați pe podium la Olimpiadă - 10 puncte*”.

În 16 hotărâri se depuncea abandonul școlar, frecvența lacunară la o formă de învățământ a copiilor, neînscrierea la o unitate de învățământ obligatoriu sau se acordă punctaje familiilor ai căror copii au înregistrat performanțe la olimpiadele școlare sau care au rezultate bune la învățătură (media generală minim 8 sau calificativul minim B). O situație deosebită este punctarea „*interesului manifestat pentru creșterea și educarea copilului/copiilor*” de către părinți, în urma evaluării acestuia de către un cadru didactic.

Iată câteva exemple:

- HCL nr. 97/2015, Sfântu Gheorghe (jud. Covasna): „*Criterii motivaționale: Interesul manifestat pentru creșterea și educarea copilului/copiilor, părerea educatoarei/dirigintei despre preocuparea părinților pentru copil: nu sunt preocupați - 1 punct, (...) foarte preocupați - 5 puncte, copil sub vârsta de 3 ani - 1 punct*”;
- HCL nr. 65/2020, Carei (jud. Satu Mare): „*Refuz prelungire contract: abandonul școlar, ori frecvența lacunară la o formă de învățământ a copiilor*”;
- HCL nr. 415/2016, Baia Mare (jud. Maramureș): „*Înscrierea copiilor la o formă de învățământ și dovada frecvenței de minim 80% - 30 puncte. Abandonul școlar în învățământul obligatoriu - depunțare 20 puncte*”;
- HCL nr. 45/2021, Dorohoi (jud. Botoșani): „*În cazul în care persoana sau familia care solicită locuință, are copil/copii minori care înregistrează mai mult de 40 de absențe nemotivate în ultimul semestru școlar încheiat, va fi depunțată cu 3 puncte/copil*”;

- HCL nr. 370/2020, Mediaș (jud. Sibiu): „*Familii parentale sau monoparentale care au în întreținere copii cu vârsta școlară și care nu urmează o formă de învățământ organizată potrivit legii, va fi depunctată cu 5 puncte pentru fiecare copil aflat în această situație. Familii care au în întreținere copii cu vârsta școlară care participă la diverse competiții naționale și internaționale - 10 puncte pentru fiecare competiție. Familiile care au în întreținere copii cu vârsta școlară care au rezultate bune la învățatură - media generală minim 8 sau calificativul minim B pentru elevii claselor I-IV, dovedite cu carnetul de note sau adeverință eliberată de unitatea de învățământ - 20 puncte*”;
- HCL nr. 53/2020, Roman (jud. Neamț): „*Cu privire la copii peste 7 ani, se va puncta doar pentru copii înscriși într-o instituție educațională. În situații deosebite, Comisia de repartizare a locuințelor sociale, la propunerea primarului, acordă un număr de până la 55 puncte*”;
- HCL nr. 6/2017, Orăștie (jud. Hunedoara): „*Familiile ai căror copii au înregistrat performanțe la olimpiadele școlare naționale/internaționale sau campionatele sportive naționale/internaționale în ultimii 5 ani, desfășurate sub egida Ministerului Educației Naționale sau Ministerul Tineretului și Sportului: premiile I-III la olimpiadele/campionatele naționale - 2 puncte, premiile I-III la olimpiadele/campionatele internaționale - 4 puncte*”.

În 14 hotărâri sunt prioritizați funcționarii publici, angajați ai autorităților ori specialiști în diferite domenii (de exemplu: medical, învățământ).

Iată doar câteva exemple:

- HCL nr. 6/2016, Galați (jud. Galați): „*Funcționari publici transferați în interes de serviciu și alte categorii de persoane care au fost transferate în interesul municipiului Galați - 20 puncte. Tineri familisti cu vârste de până în 35 de ani care au o afacere ori sunt acționari majoritari, cu cel puțin 2 (doi) angajați în firmă - 30 puncte*”;
- HCL nr. 35/2009, Petroșani (jud. Hunedoara): „*Medici și cadre didactice din învățământul primar, liceal și universitar - 20 puncte*”;
- HCL nr. 11/2017, Câmpulung (jud. Argeș): „*Persoanele care își desfășoară activitatea în instituții de interes public general (sănătate, învățământ, justiție, armată, cercetare, administrație) - 10 puncte*” (similar cu HCL nr. 72/2021, Calafat, jud. Dolj și HCL nr. 269/2017, Săcele, jud. Brașov);
- HCL nr. 148/2001, Târgu Mureș (jud. Mureș): „*Comandanți și loțiitori de comandanți de unități militare, conducători de instituții bugetare - 20 puncte. Specialiști în diverse profesii - salariați din sectorul public cu excepția celor din societăți comerciale cu capital de stat - 15 puncte*”.

În 20 hotărâri se află (fie ca un criteriu restrictiv, fie de eligibilitate, acces sau ca o formă de depunere) obligația solicitantului de **nu avea debite restante la bugetul local și la furnizorii de utilități publice** (aplicabil, în cel puțin un caz, și pentru restanțe care au fost achitate).

Iată câteva exemple:

- HCL nr. 55/2021, Turda (jud. Cluj): *"Acte necesare întocmirii dosarului: certificat fiscal din care să rezulte că solicitantul, sau oricare dintre membrii familiei nu au datorii față de Municipiul Turda. Persoane și familii care au sau au avut datorii la Primăria Municipiului Turda - minus 15 puncte";*
- HCL nr. 300/2017, Aiud (jud. Alba): *"Criterii eliminatorii: solicitanții care figurează cu obligații restante la bugetul local";*
- HCL nr. 352/2021, Pitești (jud. Argeș): *"Nu pot beneficia de locuințe sociale dacă: înregistrează obligații fiscale către bugetul local; au deținut calitatea de chiriași ai unor locuințe sociale și înregistrează obligații de plată către Serviciul Public de Exploatare a Patrimoniului Municipiului Pitești la data repartizării locuinței sociale.";*
- HCL nr. 15/2016, Marghita (jud. Bihor): *"Nu pot beneficia de locuințe sociale următoarele categorii de persoane: Solicitanții care au datorii (creanțe) de orice natură, neachitate de mai mult de un an de zile către UAT Marghita";*
- HCL nr. 6/2016, Galați (jud. Galați): *"Nu pot avea acces la o locuință: solicitanții și/sau membrii familiei acestuia (soț, soție, copii) care au debite acumulate la bugetul local".*

b. Orașe. O majoritate de 8 hotărâri (la care se adaugă 2 hotărâri care se încadrează prin specificul criteriului analizat, rezultând 10 hotărâri) conțin așa numitele „cazuri de excelență”. Prin aceste criterii de excelență se punctează „situațiile solicitanților care și-au adus contribuția la creșterea prestigiului orașului sau a țării, prin performanțe intelectuale, culturale, sportive, civice, etc.”

În 10 hotărâri se depunetează abandonul școlar, frecvența lacunară la o formă de învățământ a copiilor sau neînscrierea la o unitate de învățământ obligatoriu.

În 5 hotărâri este depunctat sau chiar restricționat la obținerea unei locuințe sociale solicitantul care prezintă amenzi pentru comportament antisocial și fapte antisociale, iar în 7 hotărâri sunt prioritizați funcționarii publici, angajați ai autorităților, ori specialiști în diferite domenii (de exemplu: medical, învățământ). În 6 hotărâri se prioritizează persoanele care lucrează la instituții bugetare/publice de interes național sau comunitar, în vreme ce persoanele aflate în “alte situații” sau care nu au un loc de muncă primesc punctaj minimal.

În 3 hotărâri se află (fie drept criteriu restrictiv, fie de eligibilitate, acces sau doar ca o formă de depunere) obligația solicitantului de **nu avea debite restante la bugetul local și la furnizorii de utilități publice**.

Exemplele sunt similare, ca exprimare, celor de la municipii. Am făcut o selecție a câtorva care s-au remarcat prin criteriile/punctaje singulare sau exprimări singulare ale acestora:

- HCL nr. 27/2016, Ghimbav (jud. Brașov): „Criterii de eligibilitate: *solicitanții trebuie să facă dovada achitării la zi a facturilor către utilități. Solicitantul este erou recunoscut de autorități într-o anumită cauză* - 5 puncte, *solicitantul sau unul din membrii familiei sunt recunoscuți pentru merite speciale la nivel național* - 5 puncte. *Cazuri de excelență - la latitudinea Comisiei și pentru situații care nu se regăsesc în criteriile de punctaj* - 0-20 puncte”;
- HCL nr. 42/2012, Copșa Mică (jud. Sibiu): „a) *Participări la acțiuni de voluntariat organizate de autoritățile publice locale din Copșa Mică: se acordă câte 1 punct pentru trei acțiuni.* b) *Calitatea de pompier voluntar în cadrul Serviciului Voluntar pentru Situații de Urgență Copșa Mică (obligatoriu este ca vechimea să fie cel puțin un an): se acordă 5 puncte plus câte 1 punct pentru fiecare an vechime.* c) *Pentru angajații Poliției Locale și SMURD Copșa Mică, precum și pentru angajații altor servicii din domeniul situațiilor de urgență se aplică aceeași modalitate de punctare ca și în cazul pompierilor voluntari.*”;
- HCL nr. 125/2017, Strehaia (jud. Mehedinți): „*Criterii speciale: funcționari în instituții publice de interes național și comunitar* - 2 puncte”;
- HCL nr. 94/2019, Vlăhița (jud. Harghita): „*Specialist (medic, inginer, pedagog, etc)* - 5 puncte. *În situații deosebite, Comisia de repartizare a locuințelor sociale, la propunerea primarului, acordă un număr de până la 15 puncte.*”.

04. CONCLUZII

În urma analizei se constată prezența a câte 2, 3, 4 și până la 8 criterii discriminatorii în cadrul unei singure hotărâri, iar această realitate denotă o discriminare multiplă sau intersecțională în accesul la o locuință socială.

Criteriile și punctajele pentru stabilirea ordinii de prioritate în soluționarea cererilor de atribuire a unei locuințe sociale trebuie să aibă în vedere cu prioritate grupurile aflate în risc de excluziune socială (persoanele care locuiesc în locuințe improvizate, fără acces la utilități, de cele mai multe ori fără cărți de identitate sau cu cărți de identitate provizorii, persoane fără loc de muncă sau care, exploatate fiind, nu pot dovedi prin acte existența unui loc de muncă, tineri care provin din sistemul de protecție a copilului, persoane cu dizabilități).

Astfel, în exercitarea drepturilor lor, consiliile locale nu pot acționa abuziv și nu pot în niciun caz discrimina, fie direct fie indirect, persoane sau categorii de persoane prin aplicarea criteriilor și punctajelor pe care le stabilesc. Rațiunea alocării de locuințe sociale trebuie respectată în ceea ce privește prioritatea și condițiile stabilirii criteriilor[42].

Prezintă necesitate, precum și urgență, acțiunea consiliilor locale de a revizui hotărârile prin eliminarea criteriilor care discriminează.

De asemenea, este necesar ca autoritățile publice locale să își consolideze poziția în ceea ce privește dispunerea unor măsuri afirmative pentru grupurile dezavantajate pentru a asigura accesul acestora la drepturi, cum ar fi dreptul la locuință, în **condiții de echitate**, și pentru a putea acorda o atenție deosebită aspectelor legate de discriminare multiplă și intersecțională[43], astfel încât să fie în concordanță cu art. 2 alin. (10) lit. a) din OG 137/2000: “[...] *eliminarea tuturor formelor de discriminare se realizează prin: a) prevenirea oricăror fapte de discriminare, prin instituirea unor măsuri speciale, inclusiv a unor acțiuni afirmative, în vederea protecției persoanelor defavorizate care nu se bucură de egalitatea șanselor*”.

[42] Recomandări în studiul Centrului de Resurse Juridice, „Accesul la locuințe sociale și nediscriminarea”, 2021, disponibil la: https://www.crj.ro/wp-content/uploads/2021/09/Policy-social-housing_RO.pdf

[43] Vezi Cartea verde din 28 mai 2004 – Egalitate și nediscriminare într-o Uniune Europeană extinsă, Comisia Europeană, 2004, disponibilă, în limba engleză, la: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52004DC0379&from=RO>

